ISSN 1338-9025

1635 - 1992 - 2017
25. výročie obnovenia činnosti univerzity

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS

Časopis Trnavskej univerzity v Trnave

4 2017

Tradičná študentská kvapka krvi

Oslávili sme 25. výročie obnovenia Trnavskej univerzity v Trnave

Veľvyslanec USA navštívil Právnickú fakultu TU

OBSAH

Pohľadom rektora 2
Na pulze univerzity 3
Čas na interview 10
Profily osobností 11
Zo života fakúlt 12
Ponad čas 22
Veda a výskum 24
Študentská panoráma 25
Publicistika 26
Študentské mobility 29
Informácie 30
Okienko Študentskej rady TU 31

UNIVERSITAS TYRNAVIENSIS
časopis Trnavskej univerzity v Trnave
Číslo reg. na MK SR: EV 4665/12,
ISSN 1338-9025
Vydáva Trnavská univerzita v Trnave, Hornopotočná 23, 918 43 Trnava,
IČO 31 825 249,
č. tel.: 033/5939111
http://www.truni.sk/,
e-mail časopisu:
casopis.TU@truni.sk
Predseda redakčnej rady a zodpovedný redaktor:
prof. PhDr. Vladimír Rábik, PhD.
Členovia redakčnej rady:
doc. Mgr. Erika Juríková, PhD.
Mgr. Michaela Rušinová
doc. PhDr. Gabriela Magalová, PhD.
prof. MUDr. Bohumil Chmelík, PhD.
Mgr. Klaudia Schneiderová
Mgr. Jozef Žuffa, Dr. theol.
ThLic. Mgr. Michaela Moravčíková, ThD.
PhDr. Zuzana Martinkovičová
PhDr. Henrieta Žažová, PhD.
Bc. Ľubomír Šottník
Adrián Kobetič
Mgr. Katarína Hvizdošová
Spolupracovníci:
PhDr. Adriana Krupová
PhDr. Marián Manák, PhD.
Výkonný redaktor: Emil Borčin
Grafická úprava: Jana Janíková
Tlač: Typi Universitatis Tyrnaviensis, vydavateľstvo TU, spoločné pracovisko Trnavskej univerzity a VEDY, vydavateľstva SAV
Periodicita vydávania:
štvrťročník
Dátum vydania periodickej tlače:
december 2017, ročník šiesty
Na 1. strane obálky:
Ilustrácia akad. maliara Martina Kellenbergera

Marek Šmid, rektor Trnavskej univerzity v Trnave

Milí čitatelia,
ako asi viete, na pôde našej univerzity sa v týchto dňoch diskutovalo o budúcnosti Európy medzi študentmi, zamestnancami univerzity a významnými hosťami, okrem iných s politikom, podpredsedom Národnej rady SR Bélom Bugárom, štátnym tajomníkom Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR Ivanom Korčokom či novozvoleným županom nášho kraja Jozefom Viskupičom. Zúčastnil som sa tiež v tejto veľmi živej diskusii s pocitom, že je užitočná, že naša univerzita má k tejto téme čo povedať a že je hlasom, ktorý počúva politika a štát.
Slovensko dnes diskutuje o Európskej únii, pretože sa vynárajú viaceré otázky, ktoré sa týkajú jeho obyvateľov. Osobne som presvedčený, že Schumanove myšlienky spoločných odpovedí na bezpečnostné a ekonomické výzvy týchto rokov korešpondujú so súčasnou globalizáciou bezpečnosti a ekonomiky. Byť v silnom spoločenstve pri zachovaní si vlastnej kultúry a myslenia sa pre krajiny Európy stáva čoraz viac prirodzenou vecou. Môžeme si pripomenúť: nedávno sa v Európe, ale i globálne, riešili otázky ekonomickej krízy, bezpečnostných ohnísk a terorizmu či energetickej zabezpečenosti. To nie sú anonymné a teoretické otázky. Ide o naše mzdy, pokoj na uliciach a teplo v domovoch. Na tieto otázky je ťažšie hľadať odpovede jednému štátu, hoci za ne nesie individuálnu zodpovednosť. Dnes sa okrem toho stretávame so skutočnosťou intenzívnej migrácie a formulujeme si postoje o prijatí migrantov, ktorí sú ľuďmi ako my, ale aj ochrany nášho obyvateľstva ako ľudskej i politickej požiadavky. Ďalej – sme naozaj pripravení byť v jadre Únie a cítiť sa dôstojne? Vieme sa po brexite vyrovnať s tým, že nič nie je nemenné? Chápeme dôvody tohto britského kroku v ich konkrétnej vlastnej situácii? V tomto kontexte – nielen my – hľadáme znovu zmysel Únie a jej dobrú správu: cesty jej politickej stabilizácie, vnútornej a vonkajšej bezpečnosti, vyrovnávania sa so sociálnymi rozdielmi, obrany, ekonomickej konkurencie, ochrany ľudských práv, a v tom všetkom to pre nás najdôležitejšie – vyjadrenia miesta a postavenia Slovenska v Európe a vo svete.
Tieto odpovede, samozrejme, závisia od politiky Bruselu, môžeme aj tak veci hodnotiť. Na druhej strane táto politika je aj slovenskou záležitosťou a navyše možno aj príležitosť k nášmu rozvoju. Dobre by bolo, aby sme vždy mohli v Únii i na Slovensku bilancovať tak, že vynárajúce sa možnosti ďaleko prevyšujú premárnené príležitosti... Na tejto pôde sa myšlienka byť súčasťou aktívnej európskej štruktúry hlboko chápe. Trnavská univerzita na tomto mieste pôsobila už od roku 1635 ako centrum vedy a vzdelanosti vo vtedajšom zložitom politickom a bezpečnostnom priestore veľkej časti Európy. V roku 1992, teda pred 25 rokmi, s touto historickou pamäťou univerzita obnovila v nových podmienkach svoju činnosť a spája ju s európskym vzdelávacím priestorom i európskym výskumným priestorom. Usilujeme sa, aby sme boli aktívnym a užitočným prvkom tohto spoločenstva. Otvárame študentom vzdelávanie naprieč Európou, sprístupňujeme výsledky vedeckého bádania a zabezpečujeme kvalitu vzdelávania a vedy požadovaním štandardov zo skúsenosti najlepších európskych univerzít.
Intenzívne sa zapájame do reformy nášho vysokého školstva, ktoré je súčasťou európskeho vysokoškolského priestoru. Kompatibilita systému slovenského financovania, riadenia a hodnotenia kvality vzdelávania a vedy, ale aj autonómie vysokých škôl sú dvere pre každého nášho vedca a študenta. Dostal som tiež otázku, ako by občania Slovenska mohli reagovať na otázku nášho členstva v Únii. Mali by sme sa o tom rozprávať viac. Myslím, že ak uvažujeme o spojení s niekým alebo o tom, či sme niečoho súčasťou, sme asi takí: chceme vedieť, o čo v tomto spojení ide, chceme sa v tom vyznať. Chceme sa spájať s inými, ak máme k nim dôveru, sme im seberovní a pociťujeme v tom vlastnú dôstojnosť vrátane toho, či sme užitoční a máme čo iným dať. Chceme si slobodne ponechať svoju kultúru a nám vlastný spôsob, priestor rozmýšľania a správania sa, teda identitu, ktorú máme veľmi silnú a s dobrými hodnotovými prvkami. Javíme o niečo záujem najmä vtedy, ak sa naše záujmy stretnú s dôvodmi vytvorenia určitého spoločenstva, a prínos takéhoto spojenia presahuje úsilie a prostriedky vynaložené na jeho vytvorenie a udržiavanie. Sme rozumní... Možno to sú naše východiská, čo myslíte?

Oslávili sme 25. výročie obnovenia Trnavskej univerzity

Trnavská univerzita v Trnave si v roku 2017 pripomína výročie obnovenia činnosti už po 25. raz. Počas celého roku univerzita a jej fakulty organizovali viaceré jubilejné programy. Tie vyvrcholili 12. októbra celouniverzitným dňom osláv.

Rektor Marek Šmid odovzdal pamätné medaily viacerým osobnostiam spätým s Trnavskou univerzitou

Slávnostný deň otvorila sv. omša Veni sancte v Katedrále sv. Jána Krstiteľa. Hlavným celebrantom bol bývalý pedagóg Teologickej fakulty TU, biskup Milan Lach SJ. Homíliu si účastníci vypočuli od jezuitu Petra Dubovského, dekana Pápežského biblického inštitútu v Ríme. Páter Dubovský taktiež v minulosti pôsobil ako pedagóg na Teologickej fakulte TU.

Oslavy 25. výročia pokračovali slávnostnou akadémiou a otvorením akademického roku 2017/2018 v Dome kultúry za účasti zástupcov akademickej obce, študentov, predstaviteľov samosprávy, štátnej správy a ďalších hostí. Veľkolepú kultúrnu časť programu tvorili scénické tance študentov vyjadrujúce históriu univerzity. Vo viacerých príhovoroch hostí bola vyzdvihnutá kvalita vzdelávania a zameranie na osobnostný rozvoj študentov, dôkazom čoho boli uvedené referencie na úspešných absolventov. Aktuálne sa na piatich fakultách vzdeláva približne 5 000 študentov, počas štvrťstoročia obnovenej činnosti vyštudovalo na Trnavskej univerzite viac ako 32 000 absolventov.

Počas akadémie rektor Marek Šmid odovzdal pamätné medaily viacerým osobnostiam spätým s univerzitou. Medzi nimi bol aj prvý rektor TU Anton Hajduk (1992 – 1996), ktorému bola udelená pamätná medaila in memoriam. V záverečnej časti akadémie vystúpila operná speváčka Adriana Kučerová. Oslavný deň bol zavŕšený kolaudáciou zrekonštruovaných priestorov univerzity.

V kultúrnej časti vystúpila aj operná speváčka Adriana Kučerová

Jozef Žuffa
Foto: TU v Trnave

NAŠA ANKETA

Čaká nás náročné obdobie aj sviatočná nálada

Náš časopis zvykne predstavovať vzácnych ľudí z radov pedagógov, ktorí sa svojím úsilím zviditeľňujú nielen doma, ale aj v zahraničí. Akosi sa však zabúda na to, že univerzita, tento vzdelávací a vedecký kolos, by nefungovala bez ľudí, ktorí dokážu regulovať jej finančné toky, držať rozpočet, vidieť do budúcna... Poprosili sme, aby si na dve krátke „vianočné“ otázky našli čas tajomníčky jednotlivých fakúlt a aj kvestor TU.

Ponúkame odpovede kvestora TU Ing. Milana Hornáčka, Ing. Valérie Obertovej (tajomníčky PdF TU), Ing. Ľubice Kollárovej (tajomníčky TF TU) a Ing. Viery Novotovej (tajomníčky PF TU).

1. Príchod Vianoc sa obyčajne spája so zvýšenou emocionalitou. Ľudia sú rozcítení a snažia sa, aby sa aj na pracoviskách šírila atmosféra pohody a pokoja. Dovolia vám čísla, faktúry, tabuľky a grafy prežiť v decembri takéto chvíle? Je pre vás osobne december romantický?

Ing. M. Hornáček (kvestor TU) Áno, je, aj keď tá romantika je prežívaná najmä počas Vianoc v objatí rodiny, keď sa spolu tešíme a veľa o týchto sviatkoch premýšľame. Pracovne je december jeden z najnáročnejších mesiacov. Ku koncu roku je totiž mnoho úloh, ktoré treba dokončiť, a tento mesiac je práve ešte skrátený celouniverzitnou dovolenkou. Na kvestoráte zvyčajne musíme prísť do práce aj medzi sviatkami – ekonomické, účtovné a mzdové oddelenia.

Ing. Ľ. Kollárová (TF) Napriek tomu, že december je pracovne náročné obdobie, keďže sa končí fiškálny rok a viacero projektov musíme sfinalizovať, na fakulte sa šíri sviatočná nálada. Za to vďačím nielen vianočným trhom, ktoré máme priamo pod oknami (a napĺňajú naše kancelárie melódiami typických kolied), ale aj všetkým mojim

(pokračovanie na s. 4)

kolegom, pedagógom a kňazom, ktorí svojím pozitívnym prístupom k práci umožňujú celému kolektívu našej malej fakulty pripraviť sa plnohodnotným prežitím adventu na vianočné sviatky.

Ing. V. Novotová (PF) Na Právnickej fakulte TU pôsobím vo funkcii tajomníčky fakulty od roku 1999. Koniec roka je vždy hektický, ale snažíme sa spolu s ostatnými zamestnancami fakulty vytvoriť pokojnú atmosféru. Blížiace sa Vianoce nám pripomína aj vianočne vyzdobená fakulta. Dokážeme si nájsť čas, aby sme sa na chvíľu zastavili a spoločne sa stretneme na vianočnej besiedke i na vianočnom punči so študentmi fakulty.

Ing. V. Obertová (PdF) Vianoce majú svoje čaro, ktoré sa nedá zameniť so žiadnym iným sviatkom. Čím je človek starší, tým si viac a viac uvedomuje túto výnimočnosť; nie tým, že sa už nemusí naháňať za darčekmi, aby potešil a prekvapil svoje deti, ale tým, že si uvedomuje dôležitosť ľudí okolo seba, ich úsmevy, lásku, pozornosť, čo nie je samozrejmosťou. Od prvého roku, čo som prišla na fakultu, som začala organizovať spoločné posedenie zamestnancov, uvarili sme si spoločnú kapustnicu, napiekli koláčiky, všetci sa stretneme pri slávnostne prestretom stole – a zrazu sa dostaví pocit, že máme čas sa spolu porozprávať aj o iných veciach, ako sú objednávky alebo podpísané cestovné príkazy. Je to úžasné. V tento deň sa naša (inak malá) jedáleň stane miestom pre viac ako 100 pracovníkov, ktorí sa na seba usmievajú a sú k sebe pozorní.

2. Čo by ste zaželali univerzite do budúcnosti?

Ľ. Kollárová: Našej Trnavskej univerzite by som do budúcnosti popriala čo najviac študentov, ktorých bude štúdium napĺňať a ktorí na univerzitu prinesú tú správnu energiu, aby dobre fungovala. Taktiež prajem, aby sa naďalej posilňovala spolupráca medzi vedením, vyučujúcimi a študentmi a aby sme si

(pokračovanie na s. 5)

Veľvyslanec USA navštívil právnickú fakultu

Dňa 12. októbra navštívil Právnickú fakultu TU veľvyslanec USA Adam Sterling spoločne s kľúčovými pracovníkmi Veľvyslanectva USA v Slovenskej republike. Na úvod stretnutia mu dekanka PF TU v Trnave doc. JUDr. Mgr. Andrea Olšovská, PhD., udelila Pamätnú medailu Právnickej fakulty TU za dlhodobú spoluprácu najmä v oblasti vzdelávania o ľudských právach a tiež v oblasti právnej etiky. Rovnako ocenila aj Zuzanu Dlugošovú, ktorá sa tiež zúčastnila na stretnutí.
Spoločne s vedením fakulty zúčastnení následne diskutovali o pokračovaní a nových možnostiach spolupráce. Vymenili si tiež informácie a skúsenosti z oblasti právnického vzdelávania, fungovania súdnictva a právnických povolaní v USA a na Slovensku.

Michaela Moravčíková
Foto: Mária Chudíková

Jedna otázka pre...

PhDr. Kristínu Huttovú, predsedníčku Nezávislých kresťanských odborov Slovenska na TU

Základná organizácia Nezávislých kresťanských odborov Slovenska (NKOS) pri Trnavskej univerzite patrí do Zväzu pracovníkov školstva a vedy NKOS, ktorý je nezávislou odborovou organizáciou s vlastnou právnou subjektivitou. Nezávisle kresťanské odbory Slovenska sú inštitúciou nezávislou od politických strán, hnutí a iných subjektov. Činnosť NKOS sa riadi kresťanským sociálnym učením.

Ako hodnotíte uzatvorenú kolektívnu zmluvu?
Kolektívna zmluva bola uzatvorená na roky 2017 a 2018. A hoci rokovania trvali dlhšie, prebiehali v atmosfére rešpektu, dôvery a porozumenia a dohodli sme lepšie podmienky pre zamestnancov, aké boli v minulosti. Podarilo sa nám dohodnúť zvýšenie príspevku zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové poistenie, a to na 18 eur. Zamestnanci, ktorí nepoberajú dôchodok a majú odpracovaných viac ako 38 rokov, môžu mať zvýšený tarifný plat o 5 %. Musím poznamenať, že tento bod kolektívnej zmluvy nie je zatiaľ zo strany zamestnávateľa celkom plnený. Príspevok zamestnávateľa na tvorbu sociálneho fondu je vo výške 1,5 % zo súhrnu hrubých platov zúčtovaných zamestnancom na výplatu za bežný rok a z toho dôvodu môže každý zamestnanec čerpať zo sociálneho fondu 65 eur na kultúrne aktivity, šport alebo rôzne iné veci, ako je uvedené v článku 3 prílohy ku kolektívnej zmluve. Dohodnutých je aj mnoho ďalších výhod, ktoré si možno pozrieť na stránke Trnavskej univerzity v sekcii „univerzita-ZO NKOS“.
Okrem výhod, ktoré má každý zamestnanec vďaka pôsobeniu odborov na našej univerzite, odborová organizácia každoročne organizuje pre svojich členov výlet do prírodných krás Slovenska. Chcem zdôrazniť, že odborová organizácia zastupuje nielen svojich členov na vyjednávaní so zamestnávateľom v oblasti pracovných, mzdových a životných podmienok a usiluje sa o sociálne spravodlivé podmienky pre všetkých zamestnancov a udržiavanie sociálneho zmieru. Treba ešte uviesť, že zástupcovia odborovej organizácie sú členmi výberových komisií. Preto do Nezávislých kresťanských odborov Slovenska pozývam všetkých zamestnancov našej univerzity.

Pripravil: Bohumil Chmelík

Nové publikácie k jubileu Trnavskej univerzity

HVIZDOŠOVÁ, Katarína – MANÁK, Marián. *Čestní doktori Trnavskej univerzity v Trnave*. Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2017, 212 s.

Kniha *Čestní doktori Trnavskej univerzity v Trnave* tematicky nadväzuje na sériu publikácií o dejinách Trnavskej univerzity. Úvodná časť sa podrobnejšie venuje samotnému spôsobu a priebehu udeľovania čestného doktorátu: opisu priestorov, kde sa táto slávnosť odohráva, usporiadaniu ceremoniálneho sprievodu, ktorý tvoria akademickí funkcionári, ako aj scenáru a používaným insígniám a talárom. Hlavnú časť publikácie tvoria informácie o čestných doktoroch, pričom ich medailóny majú prakticky totožnú štruktúru: obsahujú meno, priezvisko a tituly čestného doktora, jeho fotografiu a základné biografické údaje o mieste a dátume narodenia a úmrtia. Po biografických údajoch nasleduje štruktúrovaný životopis, zachytávajúci významné udalosti, štúdium a prácu ocenenej osobnosti. Nasleduje pasáž s dátumom schválenia a udelenia titulu Vedeckou radou Trnavskej univerzity a vymenovanie zásluh, za ktoré laureát daný čestný doktorát získal. Súčasťou medailónu je aj laudácia, ktorú predniesol navrhovateľ laureáta na čestný doktorát v deň slávnostného odovzdávania. Na záver medailónu sa pri väčšine laureátov uvádza výber z ich diela.

KRUPOVÁ, Adriana – MANÁK, Marián. *Svet akademických ceremónií. Trnavská univerzita v Trnave/ The World of Academic Ceremonies. Trnava University in Trnava.* Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2017, 149 s.

Používanie insígnií a vykonávanie akademických ceremónií, resp. obradov sa viaže na historické obdobie vzniku európskych univerzít, pričom v istej pozmenenej podobe pretrvalo po stáročia až do súčasnosti. V našich podmienkach bola táto oblasť akademického života potláčaná počas štyridsaťročného komunistického obdobia, keď sa pozornosť neupriamovala na trvalé hodnoty viažuce sa k duchovnu, ale aj do tejto oblasti boli vnášané prvky totalitnej ideológie. Súčasná Trnavská univerzita už od svojho obnovenia v roku 1992 venovala tejto oblasti patričnú pozornosť a postupne si jej vedenie dalo vyhotoviť insígnie pre akademických hodnostárov univerzity a jej fakúlt. Rovnako sa tak už od začiatku jej pôsobenia kladie dôraz a preukazuje patričná úcta k vykonávaniu akademických ceremónií – podobne, ako tomu bolo na jej ideovej predchodkyni – starobylej Trnavskej univerzite (1635 – 1777), ktorá mala presné ceremoniálne pravidlá a s hrdosťou používala vlastné insígnie. Cieľom publikácie je preto oboznámiť odbornú i širšiu verejnosť s používaním insígnií v akademickom živote na pôvodnej Trnavskej univerzite, no predovšetkým poskytnúť spoľahlivý a ucelený obraz o formálnych a výrazových znakoch súčasnej Trnavskej univerzity, o jej ceremoniálnom a protokolárnom živote a analyzovať všetky rozhodujúce a významné dokumenty, ktoré sa bezprostredne k akademickému prostrediu viažu.

(K. H.)

boli vzájomnou inšpiráciou ako v akademickom, tak aj v osobnom živote.

V. Novotová: Do budúcnosti želám univerzite veľa kvalitných študentov – domácich i zahraničných, aby bola univerzitou otvorenou. Želám jej, aby si zachovala svoju vnútornú identitu, svoje kresťanské zameranie, aby študenti i zamestnanci prispievali k pocitu spolupatričnosti.

V. Obertová: NAŠEj univerzite by som do budúcnosti zaželala všetko len to najlepšie, tých najlepších študentov, tých najlepších pedagógov, tých najlepších administratívnych a odborných pracovníkov – a aby sa NAŠEJ univerzite splnili sny.

M. Hornáček: Aby to neboli len prázdne slová, odpoviem na to takto: Čo môžem urobiť pre to, aby sa moje želanie univerzite aspoň trochu naplnilo? Vždy, keď niekomu niečo želám, tak o tom takto premýšľam: Čo môžem urobiť pre to ja?
„*Musíme sa exitovať pravdou, aby sme žili v pravde*“ – zaznelo na oslavách 25. výročia obnovenia TU posolstvo profesora Hajduka. Žime v pravde, poznanie pravdy prináša slobodu, spravodlivosť, pokoj, lásku. Staňme sa všetci ich šíriteľmi na našich pracoviskách, v našich rodinách. Potom už nebude treba našej univerzite nič viac želať.

Pripravila: Gabriela Magalová

Ocenenia pre doc. Mareka Majdana

Literárny fond udelil 21. septembra ceny a prémie za vedeckú a odbornú literatúru, ktorá vyšla v roku 2016. Prémiou za trojročný vedecký ohlas v kategórii prírodné a lekárske vedy bol na prvom mieste ocenený doc. PhDr. Marek Majdan, PhD., z Katedry verejného zdravotníctva Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce TU. Doc. Marek Majdan získal tiež prémiu za výnimočný vedecký ohlas na jedno dielo v kategórii prírodné a lekárske vedy, ktorá bola tiež udelená v tomto roku. K vynikajúcim výsledkom vedeckej práce a ich následnému oceneniu Literárnym fondom gratulujeme.

bch

Astronómia na Trnavskej univerzite

V tomto roku uplynulo 300 rokov od narodenia riaditeľa observatória na Trnavskej univerzite Františka Xavera Weissa SJ aj 25. rokov od obnovenia činnosti Trnavskej univerzity. Obe tieto skutočnosti zarezonovali na kolokviu venovanom astronómii pod názvom Astronómia a Trnavská univerzita, ktoré organizačne pripravili Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity a Ústav dejín Trnavskej univerzity.
Kolokvium moderoval prorektor TU Šimon Marinčák. Úvod podujatia patril odborníkovi a popularizátorovi vedy a astronómie, ktorého si skoršie narodení čitatelia pamätajú najmä z televíznej relácie Okná vesmíru dokorán. Jiří Grygar prítomných oboznámil s problematikou extrémneho energetického kozmického žiarenia.
Ďalší hosť Pavol Gábor SJ, ktorý vedie vatikánske observatórium v arizonskom Tuscone, vo svojej prednáške predstavil počiatky jezuitskej astronómie.
Do minulosti siahali aj príspevky ďalších prednášateľov, Henriety Žažovej a Stanislava Šišuláka, pôsobiacich na Trnavskej univerzite. Venovali sa v nich astronómii a observatóriu na Trnavskej univerzite.

Z kolokvia o astronómii na Trnavskej univerzite – (zľava) Henrieta Žažová, Šimon Marinčák, Stanislav Šišulák, Paul Gábor a Juraj Tóth

Posledný hosť kolokvia Juraj Tóth, naopak, priblížil činnosť astronómie na Slovensku v súčasnosti.
Všetky príspevky z kolokvia si budete môcť prečítať v zborníku *FONS TYRNAVIENSIS VII*.

Zuzana Martinkovičová

Panteón malého Ríma a Július Gábriš

Hostia tohtoročného trnavského panteónu

Cyklus podujatí mapujúci osobnosti a udalosti trnavského regiónu pod názvom Panteón malého Ríma v spolupráci pripravujú Klub priateľov Trnavy, Mesto Trnava a Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity.
Hosťami tohtoročného panteónu boli bratislavský pomocný biskup Jozef Haľko a odborný asistent Pavol Jakubčin z Katedry histórie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity, ktorí sa spolu s moderátormi Petrom Horváthom a Pavlom Tomašovičom venovali osobe arcibiskupa Júliusa Gábriša pri príležitosti 30. výročia jeho úmrtia. Prostredníctvom príbehu tejto zaujímavej osobnosti v kontexte špecifickej doby sme si pripomenuli ďalší fragment neradostného obdobia našej minulosti, ktorý nás však zároveň upozorňuje na tichý súboj dobrého a zlého, správneho a nesprávneho v každom z nás.

Zuzana Martinkovičová

Trnavská poetika a Trnavská univerzita

Štvrťstoročie od obnovenia Trnavskej univerzity sme si pripomenuli aj prostredníctvom literárneho podujatia *Trnavská poetika a Trnavská univerzita*. Hlavnými aktérmi rozprávania o poézii vrátane autorských ukážok boli totiž súčasní i bývalí pedagógovia Trnavskej univerzity a zároveň autori literárnych textov.
Svoju tvorbu predstavili Bohumil Chmelík, Miroslav Danaj, Gabriela Magalová, Martin Tvrdý a Juraj Žembera. Podujatie moderovali Štefan Kuzma a Pavol Tomašovič. Rozprávanie hudobne osviežili členovia formácie Hlboká plytčina.
Nedávno sme s potešením prijali správu, že na Trnavskej univerzite vznikol literárny klub, čo nám dáva nádej, že obsah nasledujúcich ročníkov Trnavskej poetiky bude naplnený práve tvorbou tohto klubu. A možno príde aj kapela.

Zuzana Martinkovičová

Aktéri Trnavskej poetiky

Podstata a dôsledky diskriminácie

Katedra dejín práva Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave zorganizovala 9. novembra 2017 na pôde fakulty medzinárodnú vedeckú konferenciu so zastrešujúcou témou *The Key-stone of Discrimination and the Impact of its Manifestations on the Selected Groups of Population*. Konferencia bola usporiadaná v rámci grantového projektu VEGA č. 1/0549/15 s názvom *Právne postavenie Židov na území SR v rokoch 1939 – 1942 so zreteľom na niektoré vybrané oblasti právnej úpravy v stredoeurópskom kontexte*.

Na konferencii sa zúčastnili členovia Katedry dejín práva a Katedry teórie práva a ústavného práva Právnickej fakulty TU, zástupcovia z Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, ako aj kolegovia z právnických fakúlt v Banskej Bystrici a Bratislave. Zo zahraničia nás potešili účasťou hostia zo Švédska, Grécka, Poľska, Rakúska i Francúzska, čím vo významnej miere obohatili túto medzinárodnú konferenciu.

Napriek vyspelosti ľudského spoločenstva elementárne negatíva z neho nemiznú, naopak, často nachádzajú sofistikovanejšie cesty uplatnenia, na ktoré je potrebné neustále upozorňovať a zabraňovať ich opakovaniu, vžívaniu sa či dokonca považovať ich za bežné a akceptovateľné. Na konferencii sme tak urobili z historického i súčasného, národného i medzinárodného hľadiska, a tak dúfame, že sme využili jej potenciál, o čom sa napokon bude možné presvedčiť v zborníku vydanom v tlačenej podobe v anglickom jazyku.

Dr. h. c. prof. JUDr. Peter Mosný, CSc., počas prednášky. Foto: František Hanušiak

Hodnota výnimočných myšlienok sa navyše vždy znásobuje v podnetnom prostredí a v priateľskej atmosfére. Objektívne hodnotiac podľa prednesených príspevkov a diskusie, ale aj subjektívne hodnotiac na základe dojmov, dovolíme si tvrdiť, že konferencii *The Key-stone of Discrimination and the Impact of its Manifestations on the Selected Groups of Population* nechýbal ani jeden z týchto rozmerov. Dúfame, že v podobnom či dokonca širšom okruhu pozvaných prediskutujeme v budúcnosti ešte mnohé zaujímavé témy.

Monika Martišková, Ingrid Lanczová,
Katedra dejín práva Právnickej fakulty TU

Na návšteve knižníc v Komárne

V stredu 20. septembra sme sa v rámci pravidelných exkurzií trnavskej pobočky Spolku slovenských knihovníkov a knižníc zúčastnili na návšteve niekoľkých knižníc v Komárne.

Ako prvú sme navštívili Univerzitnú knižnicu Univerzity Jánosa Selyeho. Riaditeľka knižnice nás informovala o histórii knižnice, o spôsobe evidencie knižničného fondu a výpožičkách. Knižnica má cca 100 000 knižničných jednotiek a slúži zároveň aj ako predajňa literatúry. Po prehliadke vlastných priestorov knižnice sme si prezreli aj zaujímavú expozíciu venovanú významnému vedcovi, po ktorom je univerzita pomenovaná, Jánosovi Selyemu.

Pred budovou Podunajského múzea.

Ďalšou zastávkou bola knižnica Podunajského múzea, ktoré je situované v bývalom kultúrnom paláci. Túto v roku 1937 založil uznávaný vydavateľ, kritik a spisovateľ István Kultsár. V tom čase mala 4 000 zväzkov, postupne k nej pribudli nové zväzky mestských knižníc a v súčasnosti má knižnica asi 8 000 zväzkov. Nachádza sa v nej zaujímavý historický fond, významná zbierka časopisov z obdobia Rakúsko-Uhorska. Najstaršia kniha je *Biblia sacra* z roku 1523.

Poslednou navštívenou knižnicou bola knižnica Teologickej akadémie J. Calvina, ktorej profil súvisí s Reformovanou cirkvou na Slovensku. Táto knižnica bola založená v roku 1995 a slúži študentom univerzity. Knižnica sídli v zaujímavom areáli a je súčasťou systému budov, ktoré v minulosti slúžili ako internáty pre poslucháčov akadémie.

Spiatočnú cestu popri Dunaji sme využili aj na návštevu zaujímavej technickej pamiatky – vodného mlyna v Kollárove.

Anna Chobotová
Univerzitná knižnica Trnavskej univerzity

Bezprostredný dotyk s antikou

Milovníci antických pamiatok si prišli na svoje v piatok 10. novembra 2017, keď Katedra klasickej archeológie Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity organizovala exkurziu k našim maďarským susedom. Jej prvou zastávkou bol archeologický park neďaleko mestečka Tác. V jeho areáli sú prezentované sčasti zrekonštruované stavebné pozostatky významného rímskeho mesta Gorsium-Herculia, založeného na mieste vojenského tábora.

Stavebné pamiatky predstavujú dve fázy z obdobia 2. až 5. storočia po Kr. a zahŕňali pozostatky civilných stavieb, dvoch svätýň nýmf (tzv. nymfeá), zvyšky radových obchodov, časti ulíc s radmi stĺpov a palácovej stavby správcu provincie. Okrem toho sú v parku prezentované zvyšky opevnenia mesta a dvoch pohrebísk s viditeľnými časťami hrobov. Areál zahŕňa aj budovu, v ktorej sú uložené zvyšky náhrobných stél a typických rímskych nálezov. Účastníci exkurzie mali možnosť poprechádzať sa medzi stavbami a na vlastné oči vidieť typické znaky rímskej architektúry.

Účastníci exkurzie za archeologickými pamiatkami v archeologickom parku v Táci

Zvyšky náhrobných stél

Druhou zastávkou bola návšteva Szent István Király Múzeum v Szekesfehérvári. V jeho stálej expozícii sú uložené nálezy, ktoré pokrývajú časové rozmedzie od doby bronzovej po včasný stredovek. Ich najväčšiu časť predstavujú keramické nádoby, rímske spony, šperky, súčasti odevu a časti zbraní. Po skončení prehliadky v múzeu nasledoval hlavný bod nášho programu – návšteva putovnej výstavy neskororímskeho, takzvaného Seusovho pokladu strieborných nádob. Poklad dostal názov na základe nápisu na jednom tanieri, ktorý spomína majiteľa súboru nádob menom Seuso. Ide o štrnásť bohato zdobených nádob rôznych tvarov, sú medzi nimi široké taniere, kanvice, vedrá aj nádoby na parfum. Zdobili ich scény z gréckej a rímskej mytológie, znázornenie lovu a jednoduchá geometrická výzdoba.

Účastníkom exkurzie sa naskytla jedinečná možnosť bezprostredného kontaktu s majstrovstvom antických umelcov, ktorí takéto predmety vyrábali na objednávku pre rímsku elitu. Všetci zúčastnení mohli obdivovať ich zmysel pre detail a technologickú vycibrenosť, ktorá zostala navždy zhmotnená v spomínaných pamiatkach.

Tomáš Dragun
Foto: Erik Hrnčiarik

Deň v znamení česko-slovenských vzťahov

Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave každoročne organizuje Deň právnickej fakulty, v rámci ktorého pozýva zaujímavých hostí, odborníkov z praxe alebo akademikov, aby svojimi prednáškami priblížili aktuálne dianie alebo výskum v sfére svojho pôsobenia a zároveň ponúkli jeho reflexiu. Deň právnickej fakulty 2017 sa konal v znamení česko-slovenských vzťahov, spoločnej slovenskej a českej histórie.

V spolupráci s Veľvyslanectvom Českej republiky v SR sme si pripomenuli vlastnú históriu – 350. výročie založenia právnickej fakulty historickej Trnavskej univerzity, 25. výročie obnovenia našej alma mater a tiež, v neposlednom rade, aj 80. výročie úmrtia T. G. Masaryka. O Masarykovi prednášali poprední historici z oboch krajín – prof. PhDr. Jan Rychlík, DrSc., z Ústavu českých dejín Karlovej univerzity v Prahe, PhDr. Dagmar Hájková, PhD., z Masarykovho ústavu a archívu Akadémie vied Českej republiky a PhDr. Dušan Kováč, DrSc., z Historického ústavu Slovenskej akadémie vied.

Podujatie otvorila dekanka PF TU doc. JUDr. Mgr. Andrea Olšovská, PhD., a zástupca veľvyslankyne ČR v SR JUDr. Pavel Sladký, PhD., ktorý z rúk dekanky PF TU prevzal Pamätnú medailu PF TU udelenú Veľvyslanectvu ČR v SR ako výraz vďaky za dlhotrvajúcu a plodnú spoluprácu. Po diskusii, ktorá ukončila vedecké kolokvium, nasledoval ešte krátky koncert harfovej virtuózky a spoločenské stretnutie akademickej obce a hostí.

Michaela Moravčíková

Exkurz do vývoja katedier humanitných odborov

TKÁČIK, Ladislav – JURÍKOVÁ, Erika (ed.): *Nunc adbibe puro pectore verba – 25 rokov humanitných odborov na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave.* Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave, 2017, 146 s.

Jedným z dôvodov zriadenia Trnavskej univerzity v Trnave boli humanitné vedy a humanitná podoba vzdelávania. Artistická či filozofická fakulta bola tradične miestom uchovávania citu pre nespotrebovateľné veci, miestom bezúčelného úsilia, kde boli vzdelanie a veda konečnými cieľmi, a to bez ohľadu na ich užitočnosť. Klasická univerzita bola miestom pre život, ktorý by nemal byť podriaďovaný diktátu úžitku a efektivity. Publikácia *Nunc adbibe puro pectore verba*, ktorá vznikla pri príležitosti oslavy 25. výročia obnovy Trnavskej univerzity v Trnave, prináša čitateľom historický exkurz do vývoja štyroch katedier pôsobiacich na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity. Katedra dejín a teórie umenia, katedra etiky a morálnej filozofie, katedra filozofie a katedra klasických jazykov bilancujú roky svojej existencie od obnovenia univerzity v roku 1992 až dodnes a zachytávajú dôležité momenty profilovania pracoviska.

Od začiatku obnoveného pôsobenia Trnavskej univerzity boli súčasťou ponuky študijných programov dejiny a teória umenia. Ako sa dozvedáme v publikácii, vyučovali sa na vtedajšej fakulte humanistiky, ktorá od septembra 2004 nesie názov filozofická fakulta. Už od začiatku sa táto katedra profilovala interdisciplinárne v širšom kontexte dejín umenia a kultúry. Samostatnú činnosť začala katedra dejín a teórie umenia a kultúry v roku 1995. Popri prehľadových dejinách výtvarného umenia a architektúry sa v Trnave kládol dôraz na priblíženie domáceho umenia, teda umenia spätého s dnešným územím Slovenska. Značná pozornosť sa venovala sakrálnemu umeniu, najmä ikonografii kresťanského umenia.

Druhá podkapitola je venovaná katedre etiky a morálnej filozofie. Zaujímavosťou je, že etika sa na obnovenej Trnavskej univerzite spočiatku vyučovala ako súčasť odboru filozofia. Od roku 2004 bolo na katedre filozofie zriadené oddelenie etiky a etika sa stala samostatným

študijným programom. Ako samostatná katedra etiky a morálnej filozofie však pôsobí toto pracovisko od roku 2007. Špecifickou črtou štúdia etiky na Filozofickej fakulte Trnavskej univerzity sú predmety, vďaka ktorým sa študenti učia aplikovať v každodenných vzťahoch pozitívnu ľudskosť kultúry života. Integrálnou súčasťou etiky je antropológia, axiológia, aretológia, filokália a bioetika. Paralelne s týmito disciplínami katedra rozvíja dejinný pohľad na etiku.

Hneď po založení fakulty humanistiky sa začal rozvíjať i odbor filozofia, ktorým sa zaoberá tretia podkapitola recenzovanej publikácie. Výučbu filozofie spočiatku nezabezpečovala samostatná katedra a filozofia bola súčasťou tzv. komplexnej katedry spolu s odbormi všeobecných a slovenských dejín a dejín kultúry. Katedra sa definitívne osamostatnila v roku 1996. Vychádzajúc zo základu klasickej i súčasnej kresťanskej filozofie sa usilovala o tvorivé vyrovnávanie s modernými filozofickými prúdmi, ako aj tvorbu vlastných filozofických konceptov. Katedra sa profiluje v dvoch základných smeroch. Prvým je podrobné štúdium dejín filozofie s dôrazom na precízne štúdium filozofických textov. Druhým je bohatá vedecká a výskumná činnosť. V posledných rokoch sa do popredia na katedre dostávajú taktiež kognitívne a epistemologické problémy.

Záver celej publikácie patrí vedecko-výskumnej a pedagogickej činnosti katedry klasických jazykov. Výučba na katedre klasických jazykov sa už od svojich počiatkov zameriavala na zvládnutie gramatiky latinského jazyka ako bázy prekladu a výkladu diel predpísaných gréckych a rímskych autorov. Neodmysliteľnou súčasťou klasickej filológie je taktiež grécistika, ktorá sa sústreďuje na gramatiku. Špecifikom katedry sa stal výskum starokresťanského písomníctva, filológia latinského stredoveku a neolatinistika, ktorá sa zameriava predovšetkým na produkciu historickej Trnavskej univerzity a jej tlačiarne.

Publikácia *Nunc adbibe puro pectore verba* ponúka pohľad na vývin katedier humanitných študijných odborov očami samotných pedagógov, ktorí okrem historického kontextu neobchádzajú ani dôležité momenty formovania samotnej Trnavskej univerzity. Všetky štyri spomenuté katedry sumarizujú zoznam doteraz obhájených magisterských a dizertačných prác a menovite spomínajú svojich bývalých i súčasných kolegov, ktorí svojím dielom prispeli k rastu tej-ktorej katedry.

Miroslava Trogová
doktorandka Katedry filozofie FF TU

S Mgr. Katarínou Karabovou, PhD.,

predsedníčkou Akademického senátu TU a odbornou asistentkou na Katedre klasických jazykov FF TU

Životným výzvam sa treba postaviť priamo

V uplynulom období ste boli riadnou členkou Akademického senátu FF Trnavskej univerzity. Čo vás viedlo k rozhodnutiu kandidovať do Akademického senátu TU priamo na predsednícky post?
V Akademickom senáte Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity som pôsobila v rámci dvoch volebných období od roku 2010. V roku 2013 som bola zvolená za predsedníčku a v tejto funkcii som bola potvrdená aj v nasledujúcom volebnom období a zastávala som ju až do svojho odchodu na materskú dovolenku. Keď ma v roku 2016 na fakulte zvolili v riadnych voľbách do Akademického senátu Trnavskej univerzity, netušila som ešte, že príde aj veľká výzva kandidovať na post predsedu tohto orgánu akademickej samosprávy. Vďaka podpore rodiny, najbližších spolupracovníkov, niektorých senátorov i vedenia fakulty som sa rozhodla napokon túto výzvu prijať. Priznávam sa, že na ustanovujúce zasadnutie senátu som kráčala s patričnou dávkou pokory, pretože v môj neprospech pri voľbe mohli hrať viaceré faktory. Napokon som do rokovacej sály vstupovala s presvedčením, že veď celý život sú vlastne výzvy, ktorým sa má človek postaviť priamo, a veľakrát o ich výsledku nerozhoduje človek sám, ale súhra mnohých faktorov, pre niekoho akási *vis maior*, pre iného osud, pre ďalšieho je to Boh, ktorý dáva človeku „talenty“, aby ich rozmnožil a zveľadil.

Akademický senát vás napokon výraznou väčšinou zvolil za predsedníčku. S akými pocitmi ste prijali výsledky hlasovania?
Na moje veľké prekvapenie som získala už v prvom kole dostatočný počet hlasov a bola som zvolená za

predsedníčku Akademického senátu TU. Po vyhlásení výsledkov som celkom prirodzene cítila radosť, ale musím sa priznať, že aj uvedomenie si obrovskej zodpovednosti, ktorú táto funkcia so sebou prináša. Veľká vďaka pritom patrí, samozrejme, tým, ktorí mi dali svoj hlas a vyjadrili mi tak svoju dôveru. Mojou povinnosťou je túto dôveru nesklamať a ako predsedníčka AS TU v Trnave zastupovať inštitúciu a všetkých jej zamestnancov s vysokou mierou zodpovednosti a svedomitosti.

Ako predsedníčka ste viedli zatiaľ dve riadne zasadnutia. O čom rokoval akademický senát pod vaším vedením?
Ak nerátam ustanovujúce zasadnutie senátu, konali sa dve riadne zasadnutia. Agenda, o ktorej senátori rokovali, spadala do pôsobnosti akademického senátu v súlade s § 9 ods. 1 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Iste mi dajú čitatelia univerzitného časopisu za pravdu, že jedným z najdôležitejších návrhov, ktoré akademický senát podľa platnej legislatívy schvaľuje, je návrh rozpočtu. Ten bol súčasťou programu 2. riadneho zasadnutia, ktoré sa konalo 27. apríla 2017. Počas rozpravy k tomuto bodu zazneli zo strany senátorov na vedenie univerzity viaceré otázky i konkrétne požiadavky. Korektná a otvorená diskusia vyústila napokon v schválenie rozpočtu Trnavskej univerzity v Trnave na rok 2017 tak, ako ho navrhlo vedenie univerzity.

Čo robí Katarína Karabová, keď nerieši problémy v senáte, neučí, nepublikuje, neprekladá...?
(smiech) Žijem ako úplne obyčajný človek. Podstatnú časť „voľného“ času mi celkom prirodzene zaberie starostlivosť o rodinu. A tá má pre mňa podstatný význam. Pripraviť a postarať sa o teplo domova je podľa mňa prvoradým poslaním matky. Samozrejme, sem-tam si urobím čas len pre seba. Pred rokom som sa začala učiť francúzštinu, a tak raz do týždňa sadám aj ja do pomyselnej školskej lavice a stáva sa zo mňa študent. Inú dimenziu oddychu mi poskytol možno paradoxne rekreačný beh. Ten mi umožňuje jednak nechať na chvíľu doma všetky starosti, prečistiť si hlavu a významným benefitom je, samozrejme, pohybová aktivita, keďže mám sedavú prácu. Vďaka svokrovcom som privoňala aj k záhradkárčeniu. Veľmi rýchlo som zistila, že táto aktivita je nesporne výhodná z viacerých hľadísk. Nielenže človek popri práci v záhradke zregeneruje, ale na nezaplatenie sú najmä „bioprodukty“, ktoré si sám dopestuje. No a napokon mi nedá nespomenúť, že s manželom sme vášniví hubári, a tak takmer celú jeseň hríby nielenže zbierame, ale ich aj sušíme, aby sme ich mohli potom po celý rok s radosťou rozdávať.

Tento rozhovor vychádza v predvianočnom čísle nášho časopisu, v čarovnom adventnom období. Ste mamou dvoch detí, ako sa spoločne pripravujete na Vianoce

a ako sa ich chystáte prežiť? Dodržiavate nejaké tradičné zvyky alebo máte zaužívaný spoločný rituál počas vianočného obdobia?

Dnes sa pri pomyslení na predvianočné obdobie mnohí z nás asi trošku aj zamračia. Nesúvisí to ani tak s pomyslením na to, že ďalší rok je za nami, ako skôr s dávkou stresu a náhlenia, zháňania sa po darčekoch, ktoré dotvárajú kolorit Vianoc. A pri tom všetkom si nakoniec uvedomíme, že podstata je ukrytá niekde inde. V stretnutí, objatí, odpustení, stíšení...

Isteže prežívanie Vianoc aj u nás doma sprevádzajú tradície, ktoré dodržiavali naši rodičia, starí rodičia, prastarí rodičia... V obývačke stojí vyzdobený vianočný stromček, štedrovečerné menu začína oblátka s medom a cesnakom, nasleduje kapustnica, ryba so šalátom. Až potom sa rozbaľujú darčeky. Ešte večer smerujú naše kroky k mužovým rodičom, aby sme si všetci spoločne zaželali všetko dobré a hojnosť Božích milostí. S ostatnými mojimi blízkymi sa v tento deň spájam len na diaľku aspoň zaslaním priania, ktoré si pri tejto príležitosti každoročne pripravím. Dovoľte trochu v predstihu zaželať touto formou i čitateľom univerzitného časopisu.

Malinké dieťatko v maštaľke drieme,
v Máriinom náručí sníva sen o láske
a ľudskej nehe.
Drobunkou rúčkou chce žehnať svetu
dni plné pokoja, radosti, mieru,
nech každý na Zemi má silnú vieru.
Žiarivá hviezda dnes mudrcom otvára mysle,
by spoznali vznešenosť múdrosti čistej.
Veď zrodil sa Spasiteľ od vekov čakaný,
by razom starosti na Zemi prestali.

Požehnaný advent a vianočné sviatky!

Ďakujem za želanie i za rozhovor

Zuzana Martinkovičová

Jubilejník pre prof. Ladislava Csontosa

V Bratislave predstavili špeciálny jubilejník pre jezuitu Ladislava Csontosa, ktorý tento rok slávi šesťdesiate piate narodeniny. K svojmu sviatku dostal špeciálny zborník príspevkov, ktorý zostavili jeho kolegovia a priatelia. Dielo mu venovala Teologická fakulta Trnavskej univerzity počas slávnostného zasadnutia svojej vedeckej rady. Profesor Csontos sa odborne venuje najmä vzťahu viery a kultúry a tiež rozvedeným a znovu zosobášeným ľuďom. Má za sebou množstvo domácich i zahraničných vedeckých prác. Dnes priznáva, že pri práci ho drží neustála zvedavosť. „Pán Boh nám dal dvoje uši, ale jedny ústa, aby sme viacej počúvali a menej hovorili."

Ladislav Csontos bol v rokoch 2012 až 2016 prorektorom Trnavskej univerzity pre vedu a výskum. Práve vtedy veľmi intenzívne spolupracoval s rektorom Marekom Šmidom. Ten si spomína hlavne na jeho nadhľad a humor. „Ten, kto robí v tejto oblasti, by mal vedieť prijať človeka takého, aký je, a len vtedy sa mu dá pomôcť. A myslím si, že toto profesor Csontos dodnes naplno spĺňa." S uznávaným kresťanským filozofom a teológom sa už dvadsať rokov pozná aj Zlatica Plašienková z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského. Vraví, že je pre ňu vzorom vedca a hlbokého človeka, ktorý rozumie ľudským vzťahom. „Tým, že dokázal byť príkladom, že išiel s tou vierou, že všetko sa tu deje nejakým dôsledkom toho, že to má zmysel, tak toto je pre mňa také povzbudenie," povedala.

Teologická fakulta Trnavskej univerzity si oslávenca uctila aj jubilejníkom, zborníkom príspevkov na jeho počesť. Editorom diela je dekan fakulty Miloš Lichner. „Roky rokúce bol na rôznych pozíciách. Má takisto veľké skúsenosti, veľkú ľudskú múdrosť. Vždy som u neho našiel otvorené ucho," uviedol M. Lichner. Páter Ladislav Csontos bude vo svojej vedeckej a pastoračnej práci pokračovať aj naďalej. V pláne má dokončiť výskum o faktoroch, ktoré vplývajú na stabilitu rodiny a manželstva a otvorený je aj novým publikáciám.

* * *

Prof. RNDr. ThDr. Ladislav Csontos SJ, PhD., vyštudoval Prírodovedeckú fakultu UK v Bratislave, popri nej tajne vstúpil do Spoločnosti Ježišovej, v ktorej vyštudoval filozofiu a teológiu a bol tajne vysvätený za kňaza. V rámci „podzemnej" Cirkvi sa venoval pastorácii vysokoškolákov v malých skupinách. Po roku 1989 pôsobil vo vysokoškolskej pastorácii. Stál pri zrode Akademických dní v Banskej Bystrici a sympózia Nová evanjelizácia, konferencie Rodina v súčasnom svete. Habilitoval sa na CMBF UK v Bratislave, inauguroval na CMTF UP v Olomouci, prednáša filozofickú antropológiu a filozofiu kultúry na Teologickej fakulte Trnavskej univerzity. Zameriava sa na výskum problematiky manželstva a rodiny, osobitne rozvedených katolíkov a možností ich spirituality a pastorácie. Rektor Trnavskej univerzity udelil prof. Ladislavovi Csontosovi Cenu Antona Hajduka a Konferencia biskupov Slovenska ocenenie „Fides et ratio" (Viera a rozum).

(TK KBS, B. Ch.)

Filozofická fakulta

Prémia Literárneho fondu

Výbor Sekcie pre vedeckú a odbornú literatúru a počítačové programy Literárneho fondu udeľuje každoročne ceny za vedeckú a odbornú literatúru. Tento rok získali Prémiu Literárneho fondu za výnimočný vedecký ohlas na jedno dielo pracovníci Katedry psychológie FF TU prof. Peter Halama a Dr. Mária Dědová. Ocenenou prácou bola ich štúdia *Meaning in life and hope as predictors of positive mental health: Do they explain residual variance not predicted by personality traits?*, publikovaná v časopise *Studia Psychologica*. Slávnostné odovzdávanie cien sa uskutočnilo 21. septembra 2017 v Hudobnej sále Zichyho paláca v Bratislave.

Prof. Peter Halama (vľavo) preberá ocenenie Literárneho fondu

Perseus & Medusa v TOP 5

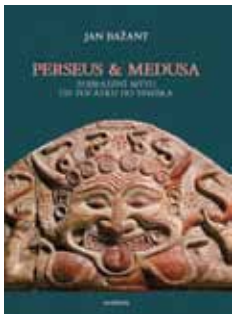

Pedagóg katedry klasických jazykov prof. Jan Bažant je autorom knihy *Perseus & Medusa. Zobrazení mýtu od počátku do dneška* (Praha : Academia, 2017). Objemná publikácia približuje dnešnému čitateľovi, pre ktorého je stvárnenie antických mýtov väčšinou nezrozumiteľné, akou premenou prešiel mýtus o udatnom Perseovi, hroznej Medúze a krásnej Andromede od antiky až dodnes. Zároveň poskytuje komentár k autentickým textom a k päťsto typickým zobrazeniam mýtu. Autor hľadá odpovede na otázky, prečo Karol IV. začlenil gemu s hlavou Medúzy do koruny rímskeho kráľa, ktorá vznikla v Prahe roku 1349, a čo pre neho mýtus vôbec znamenal. O úspechu knihy medzi odbornou i laickou verejnosťou svedčí i to, že dva mesiace patrila medzi päť najpredávanejších kníh vydavateľstva Academia.

Strihali sme márne? (Storočie ostnatého drôtu)

Vo štvrtok 23. novembra 2017 sa konalo diskusné stretnutie organizované katedrou politológie v zastúpení Dr. Tomáša Zálešáka a občianskym združením Krásny Spiš s cieľom predstaviť ich projekt a novú knihu *Ploty, múry, hranice*. Neformálna atmosféra podporila voľnú diskusiu, ktorú si téma slobody v podstate prirodzene vyžadovala. Študenti a ostatní zúčastnení sa mohli dozvedieť viac o iniciatíve občianskeho združenia Krásny Spiš prostredníctvom slov Miroslava Polláka. Kniha *Ploty, múry, hranice* je „neformálnou učebnicou“ predmetu „občianska zrelosť“ a podporou kritického myslenia. Po predstavení knihy nasledovala bohatá panelová diskusia, sofistikovane vedená Soňou Gyarfášovou. Diváci mali postupne možnosť vypočuť si rôzne názory Daniela Pastirčáka, Miroslava Polláka, Fera Guldana a Tomáša Zálešáka o potrebe hraníc slobody, jej význame a rizikách, ktoré sa so ziskom slobody spájajú a sú aktuálne aj v dnešnej dobe. Na koniec bol priestor venovaný aj otázkam študentov, absolventov a iných poslucháčov. Študenti politológie mali možnosť aplikovať svoje doterajšie vedomosti z dejín politického myslenia, politickej filozofie, totalitných ideológií a teórie demokracie.

Diskutovalo sa o potrebe hraníc slobody, jej význame i rizikách...

Prednášky Anjana Chatterjeea

V dňoch 4. až 10. novembra 2017 sa na Katedre filozofie FF TU uskutočnil ďalší *One week with...*, tentoraz s profesorom Anjanom Chatterjeeom z Pennsylvánskej štátnej univerzity. Profesor Chatterjee, jeden z najvýznamnejších neurovedcov a znalcov neuroestetiky, predniesol sériu prednášok o neuroestetických zdrojoch umenia, centrách a zákonitostiach estetického mozgu, kreativite a evolúcii umenia. Súčasťou jeho pobytu bol aj 5. medzinárodný workshop *Kognitívne aspekty estetickej skúsenosti: Kognitívne prehodnotenie krásy – zjednotenie filozofie a kognitívnych štúdií estetického vnímania*, na ktorom sa zúčastnili aj kolegovia z Alvernia University (Pennsylvánia) – assoc. prof. Bongrae Seok a Inštitútu filozofie Jagelonskej univerzity – Thomas Schubart. Témou boli možnosti filozofického a kognitívno-vedného skúmania hudby (Kognitívna veda a neuroestetika hudobných zimomriavok; Explanácia a redukcia v prístupe kognitívnej neurovedy k problému hudobného významu).

V. slovanský filozofický zjazd v Sankt-Peterburgu

V posledných septembrových dňoch sa konal v Sankt-Peterburgu *V. slovanský filozofický zjazd* pri príležitosti 150. výročia *II. slovanského zjazdu*, ktorý sa konal v Moskve a v Sankt-Peterburgu v roku 1867 za účasti západných a južných Slovanov. Zjazd patril medzi významné udalosti 19. storočia a predchádzalo mu sformulovanie téz *„o slovanskej vzájomnosti“* (1832), o ktoré sa zaslúžil Slovák Ján Kollár (1793 – 1852), autor lyricko-epickej poémy *Slávy dcéra*. Hlavnou otázkou V. zjazdu na pôde Štátnej univerzity v Sankt-Peterburgu boli predovšetkým otázky: Existuje slovanský svet, alebo je táto téma už mŕtva? Je kultúra tam, kde sú hodnoty? Nestrácame v súčasnej liberálnej spoločnosti a multikultúre vlastnú slovanskú identitu a kultúru?
Na zjazd sa prihlásilo 95 účastníkov z viacerých slovanských krajín (Ruská federácia, Ukrajina, Bielorusko, Poľsko, Česko, Slovensko, Bulharsko, Srbsko). Zo Slovenska participovali na zjazde traja účastníci: prof. ThDr. Mgr. Helena Hrehová, PhD., z Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave, prof. PhDr. Zlatica Plašienková, CSc., z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a PhDr. Ondrej Marchevský, PhD., z Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.
Z rozpráv trojdňového filozofického rokovania vyplynulo, že už mních Nestor (žil na rozhraní medzi 11. a 12. storočím v kláštorných jaskyniach pri Kyjeve) tvrdil, že slovanské národy pochádzajú z jedného koreňa. Slavianofil A. S. Chomjakov (1804 – 1860) nadviazal na Nestorovu ideu tvrdením, že bratstvo slovanských národov sa prejavilo už v období expanzie Hunov pod vedením Atilu (406 – 463). Ruský básnik, diplomat a publicista I. F. Ťutčev (1803 – 1873) zviazal slovanské idey s religióznymi otázkami.
Podľa mienky viacerých zúčastnených filozofov, venujúcich sa ruskej alebo aj širšie slovanskej filozofii, platí myšlienka, že *„idea Európy“* je *„ideou kultúry“*. V závere konferencie zazneli názory, že aj v súčasnosti je dôležitá kultúrna vzájomnosť Slovanov, ale aj pripomenutie toho, že *„slovanstvo je duchovnou symfóniou“*.

Pohľad na účastníkov V. slovanského filozofického zjazdu

Za Chomjakovom do Krakova

V dňoch 28. – 31. mája 2017 sa v benediktínskom opátstve Tyniec pri Krakove uskutočnila v poradí ôsma medzinárodná vedecká konferencia v rámci prestížneho stretnutia vedcov-rusistov z celého sveta v rámci cyklu tzv. Krakovských stretnutí, tento rok pod názvom *Alexei Khomiakov: we are sobornost. Integral life in slavophile thought as an answer to modern fragmentation. The church, empire and the modern state*. Konferencia sa venovala skúmaniu odkazu ruskej náboženskej filozofie, jej reflexii a vymedzeniu miesta v súčasnom svete. Bohatý program zahŕňal okrem plenárnych prednášok aj prácu v desiatich sekciách, na ktorých vystúpilo vyše 60 účastníkov nielen z Európy, ale aj Ázie a Ameriky. Zo Slovenska boli na konferenciu pozvaní prednášať prof. PhDr. Zlatica Plašienková, PhD., z Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a PhDr. Peter Rusnák, PhD., z Filozofickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave so spoločným referátom na tému *A. S. Khomiakov, P. Teilhard de Chardin and L. Hanus: Three Points of View on Faith and Church in Human Life.* Aj táto medzinárodná vedecká konferencia ukázala, že dedičstvo ruského náboženského myslenia nám umožňuje skúmať mnohé teologické a filozofické intuície ruských mysliteľov, ktoré sa s plynutím času zdajú čoraz aktuálnejšie, a tak prekonávať domáce kultúrne stereotypy a „komplexy“, ktoré skúmanie tohto odkazu i dnes sprevádzajú aj v akademických kruhoch.

Pripravili: M. Špajdel, E. Juríková, R. Puškelová, A. Démuth, H. Hrehová, Z. Plašienková – P. Rusnák

Pedagogická fakulta

Zasväcovanie do tajov dobrej knihy pre deti

Pedagogická profesia vyžaduje – oveľa viac ako iné disciplíny –, aby sa v nej stretala tak teoretická fundovanosť kompetentných, ako aj ich praktická zdatnosť. Členovia katedry slovenského jazyka a literatúry si tieto súvislosti dobre uvedomujú, aj preto sa podujali participovať na mnohých akciách, ktoré sa konali v rámci Roku čitateľskej gramotnosti. Tento raz svoje aktivity spojili s Katedrou pedagogiky výtvarného umenia PdF TU a s Univerzitnou knižnicou TU: v trojspolupráci zorganizovali pre študentov predškolskej pedagogiky, slovenského jazyka a literatúry a aj výtvarníkov workshop s akademickým maliarom Martinom Kellenbergerom, známym a často oceňovaným ilustrátorom mnohých kníh pre deti.

Maliar a ilustrátor Martin Kellenberger so študentmi Pedagogickej fakulty TU

Kniha ako umelecký artefakt

Akciu sme nazvali *Kniha pre deti ako umelecký artefakt*, našou snahou bolo zasvätiť študentov do tajov knižnej kultúry. Čo je to DOBRÁ kniha pre deti? Ako sa dá rozlíšiť to kvalitné od nekvalitného? Sú nejaké rozpoznateľné znaky, podľa ktorých možno povedať, že je text kvalitný? Je také čosi možné konštatovať aj v oblasti ilustrácie pre deti?

PhDr. Zuzana Martinkovičová, riaditeľka Univerzitnej knižnice TU, počas otvárania nášho stretnutia vyjadrila presvedčenie, že sa nám „nemohlo stať nič lepšie, ako to, že naše pozvanie prijal človek fundovaný, akademický maliar a ilustrátor, ktorý podstatnú časť svojho života zasvätil ilustráciám detských kníh“. Keďže sme akciu smerovali komplexnejšie, prvotný priestor dostala doc. PhDr. Gabriela Magalová, PhD., aby porozprávala študentom o tom, čo je podstatné všímať si na umeleckom texte určenom detskému percipientovi. Aj keď žiadna univerzálna rada neexistuje, predsa sa dajú vystopovať isté znaky, ktoré erudovaný dospelý čitateľ odhalí (snaha o nadbiehanie detskému v témach, v módnych postupoch, amatérska práca s rýmami či rytmom vo veršoch a podobne).

V čom spočíva pravé ilustrátorské majstrovstvo

Podstatná časť stretnutia však bola určená vzácnemu hosťovi – akademickému maliarovi Martinovi Kellenbergerovi. Stručne nám ho predstavil Mgr. et MgA. Roman Gajdoš, PhD., z Katedry pedagogiky výtvarných umení PdF TU. Počas rozprávania samotného umelca o knihách a o detskej ilustrácii všetci prítomní ocenili nielen jeho profesionálnu pripravenosť na tento druh stretnutia na akademickej pôde (spracovanie prezentácie či množstvo prinesených kníh), ale aj hlbokú ľudskosť, spontaneitu a zápal, ktoré preniesol priamo na študentov, na publikum. Aj on zopakoval tézu o tom, že sa detská ilustrácia zjednodušenými konštatovaniami hodnotiť nedá. Ukázal však, v čom spočíva pravé ilustrátorské majstrovstvo: je

Spoločné foto organizátorov a akad. maliara Martina Kellenbergera

Doc. Gabriela Magalová porozprávala o textových hodnotách v knihách pre deti

to schopnosť sceliť sa myšlienkovo a umelecky s autorom textu, pridať hodnotu, ktorá nenaruší koncepciu spisovateľa, ale dodá jej ďalší rozmer.
Spomínaná prirodzenosť a nenútenosť prechádzala postupne i na publikum, a tak študentské otázky spontánne prerývali odborný prejav M. Kellenbergera. Odpovedal na ne s prehľadom, profesionálne a s veľkou dávkou ľudskosti a empatie.

Nemohlo sa nám nič lepšie stať...
Po dvoch hodinách sme naše stretnutie museli prerušiť, ale cítili sme, že by stále bolo o čom rozprávať. Záverečné slová PhDr. Zuzany Martinkovičovej dostatočne vystihli celú atmosféru podujatia, keď po ďakovných slovách nášmu hosťovi zopakovala: „Ďakujeme všetci za pekné podujatie, za Vašu návštevu. Nemohlo sa nám nič lepšie stať...“.

-gm-

Týždeň vedy a techniky na pedagogickej fakulte

Dňa 6. novembra 2017 sa v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku v aule Pedagogickej fakulty TU uskutočnila prednáška prof. PhDr. Ivora Ripku, DrSc., jazykovedca, univerzitného pedagóga, dlhoročného pracovníka a bývalého riaditeľa Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV v Bratislave. Prednášal o monumentálnom diele významného jazykovedca, slavistu, univerzitného profesora, etnografa, ale aj historika a básnika P. J. Šafárika *Slovanské starožitnosti*. Prof. I. Ripka prítomným podrobne predstavil osobnosť P. J. Šafárika, opísal jeho neľahký život, ale aj usilovnosť a silné národné cítenie. Oboznámil študentov s obsahom diela, pričom niektoré vybrané kapitoly vzhľadom na stav súčasného vedeckého poznania aj kriticky prehodnotil. Jednou z tém, ktorými sa zaoberal, boli aj etymologické výklady mien všetkých slovanských národov, tzv. etnoným.
I. Ripka venoval osobnosti P. J. Šafárika a jeho dielu vo svojom odbornom živote nemalý priestor. Spolu s Janou Skladanou je prekladateľom diela *Spisy P. J. Šafárika 2. Slovanské starožitnosti I* (1999), no problematike obsahu *Slovanských starožitností* sa venoval aj v mnohých odborných štúdiách. Ako sám uviedol, toto encyklopedické kompendium spoločenskovedných disciplín, v ktorom P. J. Šafárik prezentuje súhrn súdobých poznatkov z histórie, geografie, etnológie, archeológie a jazykovedy, bolo z dôvodu jeho originálneho jazyka a náročného Šafárikovho odborného štýlu prekladať veľmi náročné (napr. formálna totožnosť, ale významová odlišnosť niektorých českých a slovenských slov; nezrozumiteľnosť inverzného slovosledu a pod.).
Po prednáške, ktorá okrem študentov slovenského jazyka a literatúry pedagogickej fakulty oslovila aj študentov či pedagógov z iných odborov, zostal čas aj na diskusiu, v rámci ktorej prednášajúci odpovedal na otázky študentov, ale aj pedagógov. Tematicky sa väčšinou viazali na dialektologickú problematiku, ktorej sa I. Ripka venuje celoživotne. Je napr. autorom monografií *Dolnotrenčianske nárečia* (1975), *Aspekty slovenskej dialektológie* (2002) a spoluautorom *Atlasu slovenského jazyka* (1968), *Slovníka slovenských nárečí I., II.* (1994, 2006), edície *Celokarpatského dialektologického atlasu* (1987 — 2001) a monografie *Speech of American Slovaks − Jazykové prejavy amerických Slovákov* (1994).

Prof. Ivor Ripka prednášal študentom pedagogickej fakulty

V stredu 8. novembra 2017 sa opäť v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku v miestnosti 3P1 konala prednáška dvoch mladých českých jazykovedkýň z Katedry českého jazyka Filozofickej fakulty Ostravskej univerzity v Ostrave Mgr. Kristýny Bílkovej a Mgr. Terezy Klemensovej s názvom *Koncept jazykovej krajiny a nového regionalizmu vo výskume onymie*. Prednáška bola tematicky zameraná na porovnanie starších a novších pohľadov na regionalizmus a regionálny výskum a na nové možnosti výskumu vlastných mien s dôrazom na sociolingvistické a psychologické faktory pri pomenúvaní geografických objektov ako onymických bodov v priestore. V rámci diskusie sa debatovalo o dynamike zmien honorifikačne motivovaných urbanoným (názvy mestských častí, ulíc a pod.) a o novom developerskom trende pomenúvania nových obytných štvrtí.
Organizátormi oboch týchto vydarených podujatí boli Katedra slovenského jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty TU v Trnave, ktorá je zároveň trnavskou pobočkou Slovenskej jazykovednej spoločnosti pri Jazykovednom ústave Ľ. Štúra SAV v Bratislave.
Ďakujeme všetkým zúčastneným, ktorí si našli čas a prišli s nami stráviť príjemné a poznatkami obohacujúce chvíle. Stretnutie s prof. PhDr. I. Ripkom, DrSc., je o to vzácnejšie, že v tomto roku jubilujúci pán profesor nedávno dovŕšil 80 rokov a, ako sám avizoval, je to jeho posledný cyklus prednášok, ktorým ukončí svoju bohatú vedecko-pedagogickú činnosť.

Andrej Závodný

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce

Týždeň vedy a techniky

V *rámci Týždňa vedy a techniky sa na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce TU konali konferencie, ktoré pripravili katedry fakulty. Podujatie odštartovala konferencia* Medziodborová spolupráca v laboratórnej medicíne*, ktorú organizovala katedra laboratórnych vyšetrovacích metód v zdravotníctve v spolupráci so Slovenskou komorou medicínsko-technických pracovníkov. Ďalším odborným podujatím bol tretí ročník sympózia o civilizačných ochoreniach, pripravený v spolupráci s Fakultnou nemocnicou Trnava a zameraný na duševné ochorenia a problematiku úrazov mozgu. Tretí deň bol venovaný konferencii* Nové trendy v ošetrovateľstve IV.*, ktorú pripravila katedra ošetrovateľstva. Posledný deň Týždňa vedy a techniky na FZaSP patril konferencii* AUTIZMUS – (Ne)známy fenomén*, ktorú pripravila Katedra sociálnej práce FZaSP TU v spolupráci s Katedrou psychológie Filozofickej fakulty TU a so SPOSA-T.*

Medziodborová spolupráca v laboratórnej medicíne

Dňa 7. novembra 2017 katedra laboratórnych vyšetrovacích metód v spolupráci so Slovenskou komorou medicínsko-technických pracovníkov zorganizovala konferenciu s názvom *Medziodborová spolupráca v laboratórnej medicíne*. Hlavnými tematickými okruhmi konferencie boli medziodborová spolupráca v molekulárno-genetickej diagnostike, mikrobiológii, mikrobiológii životného prostredia a diagnostike neinfekčných ochorení. Svoje pozvané prednášky prezentovali významní odborníci z oblasti laboratórnej medicíny.
Konferenciu otvoril prof. Gustáv Kováč prednáškou s názvom *Od monovalencii k polyvalencii – slovenská skúsenosť*. Doc. Šíp predniesol príspevok na tému *Studium biochemických a biofyzikálních vlastností nukleových kyselin s využitím v terapii a laboratorní diagnostice*. S pozornosťou sme si vypočuli aj prof. Vojtaššáka, ktorý prednášal o nových možnostiach v regeneratívnej medicíne, prof. Ondrisku, ktorý sa zameral na prevenciu toxoplazmózy, a prof. Bošáka s prednáškou nazvanou *Ankylozujúca spondylitída a antigén HLA-B27*.
Na konferencii sa zúčastnili odborníci z vysokých škôl, úradov verejného zdravotníctva, medicínskych laboratórií a zo Slovenskej akadémie vied. Podujatie ponúklo nielen zaujímavé informácie a názory, ale podnietilo aj bohatú vedeckú diskusiu a otvorilo priestor pre ďalšiu spoluprácu. Ďakujeme všetkým tohoročným prezentujúcim za účasť.

Sympózium o duševných ochoreniach a úrazoch mozgu

Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce TU v spolupráci s Fakultnou nemocnicou Trnava pripravila v rámci Týždňa vedy a techniky na Slovensku medziodborové sympózium *Civilizačné ochorenia*. Tretí ročník sa venoval duševným ochoreniam a ťažkým úrazom mozgu. Záštitu nad podujatím prevzali predseda Trnavského samosprávneho kraja Dr. h. c. Ing. Tibor Mikuš, PhD., a rektor Trnavskej univerzity prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD.
V dopoludňajšej sekcii si prítomní mohli vypočuť prednášky od odborníkov z oblasti psychiatrie a klinickej psychológie. Zamerané boli na také problémy dnešnej doby, ktoré často zostávajú tabuizované, ako sú syndróm týranej osoby z pohľadu súdneho znalca-psychiatra (venovala sa mu primárka Psychiatrického oddelenia FN MUDr. Dana Šedivá – na fotografii), depresie a jej spojitosti s inými civilizačnými ochoreniami, syndróm vyhorenia u zdravotníckych pracovníkov, samovraždy a ich príčiny, ako aj duševné problémy u dospievajúcich aj u pracovníkov.

Popoludňajšia sekcia priniesla komplexný pohľad na úrazy mozgu z pohľadu epidemiológa, zdravotníckeho záchranára, neurológa, neurochirurga a psychológa. Prednáška doc. PhDr. Mareka Majdana, PhD., poskytla prítomným komplexný pohľad na epidemiológiu ťažkých úrazov mozgu na Slovensku a v Európe.
Prednášky boli doplnené kazuistikami, fotodokumentáciou a videodokumentáciou, ktoré zvyšovali ich atraktívnosť. Účastníci mali možnosť po každej prednáške diskutovať s odborníkmi.
Sympózium sa tak ako po minulé roky tešilo vysokej účasti zo strany lekárov, sestier aj iných zdravotníckych a nezdravotníckych pracovníkov, ako aj akademických zamestnancov a študentov.

O nových trendoch v ošetrovateľstve po štvrtý raz

Dňa 9. novembra 2017 sa uskutočnila vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou *Nové trendy v ošetrovateľstve IV*. Konala sa pod záštitou ministra zdravotníctva SR Tomáša Druckera, rektora Trnavskej univerzity prof. doc. JUDr. Mareka Šmida, PhD., a dekana Fakulty zdravotníctva a sociálnej práce prof. MUDr. Jaroslava Slaného, CSc. Štvrtý ročník tohto vedeckého podujatia sa venoval zaujímavým a aktuálnym témam z oblasti ošetrovateľstva, ako sú ošetrovateľská prax založená na dôkazoch a jej aplikácia v klinickej praxi, nové trendy v profesii sestry, vzdelávanie v ošetrovateľstve, ošetrovateľstvo v komunite či výskum v ošetrovateľstve.

Svoje pozvané prednášky prezentovali významní domáci a zahraniční hostia. Prezidentka Slovenskej komory sestier a pôrodných asistentiek (SKSaPA) Mgr. Iveta Lazorová, dipl. p. a., otvorila konferenciu svojou prednáškou na tému *Aktivity SKSaPA v oblasti vzdelávania sestier a pôrodných asistentiek na Slovensku*. Prof. PhDr. Vlastimil Kozoň, PhD., hovoril o problematike štandardizácie ošetrovania pacientov s ranami, prof. PhDr. Valérie Tóthová, PhD., s kolektívom autorov priblížila dve témy: *Názory občanů na faktory ovlivňující vznik a průběh onemocnění srdce a cév* a *Edukační role sestry v prevenci kardiovaskulárních onemocnění*.
Konferencia sa tešila veľkému záujmu zo strany akademických zamestnancov, sestier a iných zdravotníckych pracovníkov. Sprostredkovala nové zaujímavé trendy v ošetrovateľstve, podnietila bohatú odbornú diskusiu a otvorila priestor pre ďalšiu spoluprácu.

Pripravila: Kristína Grendová

Florence roka – tvrdá práca aj dobrá nálada

Súťaž Florence roka sa konala v dňoch 27. – 29. októbra 2017 vo vranovskej nemocnici. Do finále súťaže nás postúpilo až 7 študentiek odboru ošetrovateľstvo z Trnavskej univerzity. Celá súťaž nám priniesla nezabudnuteľné zážitky. Bolo to pre nás niečo nové, niečo, na čo budeme rady spomínať.
Ubytované sme boli v krásnom hoteli na Domaši. Počas celého víkendu bol pre nás pripravený bohatý program. V piatok sme sa zúčastnili na prezentácii nemocníc zo siete Svet zdravia. Mali sme možnosť využiť hotelový wellness a zúčastniť sa na degustácii vína. Všade panovala dobrá nálada a smiech bolo počuť na každom kroku.
No nešlo len o zábavu. Už v sobotu ráno sa začala tvrdá práca. Pripravili pre nás rôzne workshopy zamerané na komunikáciu, prípravu sterilného chirurgického stolíka, zaznamenávanie EKG, podávanie transfúzie krvi, vedenie pôrodu v nečakaných situáciách a hygienickú dezinfekciu rúk. Po vyčerpávajúcom dni sme sa vrátili do hotela, kde na nás čakalo prekvapenie. Zorganizovali pre nás súkromnú zábavu, kde sme sa mohli odreagovať po namáhavom programe. V nedeľu prebiehala samotná súťaž z problematiky workshopov. Bojovali sme nielen osobne za seba, ale aj za celý tím.
Možno sme sa na začiatku obávali toho, čo nás čaká, ale s istotou vieme povedať, že neľutujeme rozhodnutie prihlásiť sa. Nestratili sme nič, práve naopak, získali sme nové vedomosti, informácie a kamarátov. Takéto niečo môže človek zažiť len raz v živote a tešíme sa z toho, že sme sa mohli zúčastniť. Chceme odkázať aj ostatným študentom, aby sa nebáli a prihlásili sa do ďalšej súťaže Florence roka.

Oľga Kabátová

Účastníčky súťaže Florence roka 2017

Teologická fakulta

Vzdelávací deň na tému rodinné poradenstvo

V druhej polovici októbra 2017 sa na pôde Teologickej fakulty Trnavskej univerzity konal medzinárodný workshop pod názvom *Predstavenie rodinného poradenstva a psychoterapie*. Workshop je pokračovaním nadviazanej spolupráce medzi Trnavskou univerzitou a Univerzitou Central Florida v USA.

Workshop viedla Dr. Gulnory Hundley, riaditeľka poradenského centra a výskumu na University of Central Florida. Účastníkom workshopu prostredníctvom teoretických poznatkov a praktickými cvičeniami predstavila Family Counseling – nedirektívne poradenstvo s ťažiskom na sprevádzanie rodín. V ňom bolo zahrnuté poradenstvo nielen pre jednotlivca, ale aj pre manželské páry a rodiny. Už pred začiatkom konferencie bola aula fakulty zaplnená do posledného miesta, čo naznačovalo veľký záujem. Vzdelávací deň prebiehal v príjemnej a uvoľnenej atmosfére a bol sprevádzaný živou diskusiou.

Program bol rozdelený do dvoch hlavných blokov. Prvý bol venovaný histórií vývoja rodinnej a manželskej terapie v USA, koncepcii systematickej práce v tejto oblasti a náčrtu rozdielov medzi terapiou jednotlivca a terapiou manželských párov i rodinných príslušníkov.

Dr. Hundley zapájala účastníkov workshopu do modelových cvičení, v ktorých si mali možnosť natrénovať

Dr. Gulnora Hundley, PhD.
Foto: Monika Lindtnerová

efektívnu komunikáciu, ktorá tvorí základ rodinného counselingu. Týmto spôsobom boli všetci účastníci priamo zapojení do prednášky a naučili sa rozoznávať rozličné techniky komunikácie, ktorá má vplyv na vytváranie a udržiavanie vzťahov v rodinách . V druhom – popoludňajšom – bloku účastníci prostredníctvom záznamu terapie z pracoviska prednášajúcej mali možnosť vidieť, ako v praxi prebieha nácvik rodinnej terapie. Lektorka predstavila postupy, ktoré pri takomto nácviku využíva ich centrum. Okrem študentov fakulty sa na workshope zúčastnili sociálni pracovníci, pedagógovia a dobrovoľníci z farských spoločenstiev, ktorí pracujú s rodinami.

Na záver konferencie každý účastník získal certifikát o absolvovaní workshopu. A tu je niekoľko ohlasov na prínos podujatia:

„Celý vzdelávací deň bol pre mňa veľmi inšpirujúci. Dozvedela som sa, čo je rodinné poradenstvo, prehĺbili sa mi poznatky o rôznych metódach práce v rodinnej terapii. Veľmi zaujímavé boli praktické cvičenia, vďaka ktorým som si uvedomila, ako funguje rodinné prepojenie a celý rodinný systém," zhodnotila vzdelávací deň jedna zo študentiek fakulty z odboru sociálnej práce so zameraním na rodinu.

„Ďakujem Dr. Gulnore Hundley za jej odborný výklad. Bolo zaujímavé počúvať o jej skúsenostiach z dlhoročnej práce v rodinnom poradenstve. Som rád, že som mal možnosť zúčastniť sa na workshope, pričom oceňujem najmä profesionálny a zároveň ľudský prístup lektorky. Získal som informácie, aké zručnosti sú pri rodinnej terapii dôležité."

„Páčilo sa mi, že lektorka hovorila jednoduchým jazykom, zrozumiteľným aj pre laikov, nielen pre odborníkov v danej oblasti, a prostredníctvom zaujímavých aktivít nám priblížila, ako vyzerá rodinné poradenstvo v praxi. Predstavenie counselingu týmto spôsobom bolo určite veľkým podnetom pre rozvoj štúdia rodinného poradenstva na našej fakulte," vyjadrila svoj názor ďalšia študentka fakulty.

Veronika Česká

Stimulácia sebahľadania

(ešte k téme rodinného poradenstva a psychoterapie)

Vychádzajúc z prednášok Dr. Gulnory Hundley zameraných na rozličné druhy rodinných psychoterapií, sú dve oblasti, v ktorých vie byť každý terapeut užitočný. Prvou je oblasť riešenia životných ťažkostí a do druhej sféry patria otázky osobnostného rastu, zážitku a sebapoznania. Môžete rozšíriť svoj doterajší pohľad na seba samého, objaviť nové zručnosti, vlastnosti, zdroje a možnosti. Tento proces sa dá absolvovať aj s partnerom s cieľom prehĺbenia vzájomného poznania a utuženia partnerského vzťahu.

Hoci termín poradenstvo je odvodený od slova radiť, komplexnosť životných výziev často neumožňuje pracovať s dopredu danými návodmi a riešeniami. Priame rady

dokonca niekedy problém ešte viac zamotávajú. Poradca preto v prvom rade stimuluje vaše vlastné hľadanie, vaše zdroje a vaše odpovede, pretože verí, že ich už v sebe máte, pretože najviac informácií o svojom živote máte práve vy osobne. Pracuje s predpokladom, že vy sami ste najlepším zdrojom riešenia vášho problému. Úlohou poradcu je teda čo najlepšie porozumieť vašej situácii, byť vaším spojencom v nasledovaní toho, čo je prítomné, ponúkať spätnú väzbu a nechať sa pri spoločnej práci viesť vašou prirodzenou vnútornou múdrosťou. To platí vlastne aj o counselingu, sprevádzaní.

V zásade rozlišujeme viacero typov rodinného poradenstva. Patrí sem rodinné poradenstvo s dieťaťom so zdravotným postihnutím. Ďalším druhom je poradenstvo pre ťažko chorých a ich rodiny. Ide o poradenstvo pre rodiny, ktoré stratili ťažko chorého blízkeho človeka. Cieľom je v podstate dosiahnuť to, aby sa človek, príbuzný ťažko chorého alebo aj sám ťažko chorý člen rodiny, cítil lepšie, aby postupne prijímal svoju situáciu, prípadne aby pozostalý na zosnulého spomínal pozitívne.

Potom existuje dobrovoľníctvo a sprevádzanie. U nás dobrovoľník vykonáva túto činnosť na základe zmluvy o dobrovoľníckej činnosti, uzatvorenej so sídlom a pobytom na území Slovenskej republiky. Avšak existuje i všeobecné poradenstvo dobrovoľníkov rodinám na základe zmlúv.

Prínosy dobrovoľníctva u nás sú širokospektrálne. Zameriava sa na upozorňovanie na negatívne spoločenské javy, prínos pre organizácie, stáva sa prostriedkom spolupráce, spájania sa ľudí a vzájomnej komunikácie. Napokon je tu aj nezanedbateľný prínos pre samotných dobrovoľníkov, či už je to dobrý pocit z vykonanej práce, prípadne tvorba výskumov zameraných na motiváciu dobrovoľníkov, ktorý je potrebné realizovať kvantitatívnou formou.

K základným princípom dobrovoľníctva s rodinami a osobami s vážnymi zdravotnými problémami patrí: *1. Sebapoznanie dobrovoľníka ako nevyhnutný predpoklad pre poskytovanie takejto pomoci. 2. Princíp vytvorenia správneho prístupu klienta k svojmu stavu. 3. Princíp vzťahu klienta s jeho rodinou a najbližšími. 4. Partnerský princíp.*

Čo sa týka counselingu či poradenstva, zmyslom je prispieť našou pomocou k svojpomoci vlastnými silami a prostriedkami, ku každému prípadu osobitne. Existuje metóda counselingového výcviku v praxi pre skupinu. Cieľom tohto výcviku, ktorý je tvorený ako kurz rozvoja životných zručností, je posilnenie kognitívnych, vzťahových a emocionálnych zručností, kľúčových pre zdravie a psychosociálnu pohodu každého jednotlivca, ktorý v ňom postupne nadobúda zdroje na riešenie vlastných problematických životných situácií, pričom sa môže dať k dispozícii pre druhých, aby tak poskytol zdravý napomáhajúci vzťah. V rámci counselingového výcviku sa využívajú rozličné stratégie pre rozvoj zručností účastníkov v skupine a podporu rozvoja dynamiky. Tieto stratégie sú účinné pri aplikácii *life skills,* t. j. životných zručností. Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) vymenúva psychosociálne zručnosti patriace k *life skills.* Sú to tieto: riešenie problémov, rozhodovanie, tvorivé myslenie, kritické myslenie, efektívna komunikácia, zručnosti v medziľudských vzťahoch, sebauvedomenie, empatia, správa emócií, zvládanie stresu.

Rozličné *skills* sú užitočné aj pre poradenstvo a rôzne školenia. Ide v podstate o podklad pre skupinové sprevádzanie a cieľom je zdokonalenie sa každého člena skupiny. Tento postup je vhodný pre formáciu skupín, ktoré majú špecifické spoločné ciele, pričom sa opiera o *Regersov rámec*, ktorý je typický pre humanistické teórie s využitím psychologicko-vzdelávacích hier, užitočných pre rozvoj zručností. Základnými bodmi Rogersovej teórie sú: kongruencia, bezpodmienečné pozitívne prijatie a empatia. Tieto podmienky sú pri pomáhajúcom vzťahu nevyhnutné. Rozlišujeme tri základné stratégie potrebné pre counselingový výcvik v praxi: *circle time, brainstorming* a *hranie rolí.* Pri c*ircle time* ide o stratégiu zameranú prioritne na rozvoj sociálnych zručností. Pri jej aplikácii sa musí zdôrazniť idea cirkulácie komunikácie, to znamená, aby jej účastníci boli v kruhu. Poradca v nej nemá úlohu sprostredkovateľa, ktorý kladie otázky, alebo postavenie odpovedajúceho na otázky, ale je neoddeliteľnou súčasťou skupiny. *Brainstorming* („búrka myšlienok“) je stratégia, ktorá vznikla kon-

Pohľad na účastníkov vzdelávacieho dňa

com 90. rokov 20. storočia na posilnenie dialógu medzi zamestnancami s cieľom hľadania ciest, ako riešiť rozličné problémy. Využíva sa aj v inom kontexte – v poradenstve so skupinami či formáciami. Uplatňujú sa pri nej určité pravidlá: 1. kritika je zakázaná, 2. účastníci sú povinní vyjadriť, čo najviac nápadov a riešení, 3. myšlienky ostatných môžu byť použité a integrované v skupine, 4. účastníci sú si rovní a každý je pre skupinu rozhodujúci. Skupine umožňuje rozvoj zručnosti vo vyjednávaní, zručností spojených s počúvaním, osobnými zručnosťami a skupinovým riešením problémov. Tretia technika – *hranie rolí* – je odvodená od *Morenovej psychodrámy*, ktorá bola zavedená v roku 1946, pričom sa používa v rozličných rovinách a kontextoch aj dnes. Je to efektívna stratégia, pri ktorej sa jednotlivcovi ponúka príležitosť zapojiť sa a zdramatizovať celú situáciu, ktorá by sa mohla teoreticky vyskytnúť v jeho živote. V rámci tejto techniky sa využíva *animačná technika,* ktorá sa spolieha na schopnosť simulovať a v podstate prežiť hravou formou konkrétnu scénu alebo situáciu, ktorá by mohla teoreticky nastať v reálnom živote. Cieľom je rozvinúť u účastníkov kognitívne, emocionálne a relačné schopnosti, nevyhnutné na jej riešenie.

Ingrid Hašková

Právnická fakulta

Vzťahy štátu a cirkví na začiatku nášho storočia

Vedecké kolokvium venované vzťahom štátu a cirkví na začiatku 21. storočia, ktoré sa na pôde Právnickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave uskutočnilo 27. septembra 2017, spoločne zorganizovali Právnická fakulta TU (Ústav pre právne otázky náboženskej slobody) a Facoltà di Diritto Canonico dell Universitá Pontificia Salesiana v Ríme. Podujatie je pokračovaním spolupráce začatej podpisom zmluvy medzi oboma univerzitami 20. apríla 2014 v Ríme a jej prvým prejavom v oblasti spolupráce právnických fakúlt.

Nevybrali sme si o nič menej dôležitú tému než vzťahy štátu a cirkví. Obe naše univerzity aj obe naše právnické fakulty sú hodnotovo orientované, preto bol výber tejto témy prirodzený. Podujatie otvorili rektor TU v Trnave prof. doc. JUDr. Marek Šmid, PhD., a prof. Don Jesu Podumai Doss, JCD, dekan Fakulty kánonického práva Saleziánskej pápežskej univerzity v Ríme. V mene dekanky PF TU prítomných pozdravila ThLic. Mgr. Michaela Moravčíková, Th.D. Ťažiskovými boli štyri prednášky venované trendom vo vývoji štátno-cirkevných vzťahov (Dr. M. Moravčíková), učeniu o štáte a cirkvi v magistériu pápeža Františka (prof. Podumai Doss), pastoračnej službe vo verejných inštitúciách (doc. D. Němec) a zmluvne garantovanej náboženskej výchove a vzdelávaniu (prof. J. Slivoň). Z partnerskej univerzity sa na podujatí okrem prof. Podumaia a prof. Slivoňa aktívne zúčastnili aj ICDr. Giuseppe Do Duc Dung, SDB, ICDr. Mwanda Kevin Otieno, SDB, ICDr. Kidangan Ouseph Seby a Mgr. Terézia Valúšková. Začatá spolupráca, veríme, prinesie pokračovanie a vedecké výsledky zamerané na službu spoločnosti v citlivej téme vzťahov štátu a cirkví, spoločnosti a náboženstiev.

Pohľad na účastníkov kolokvia

Michaela Moravčíková
Foto: František Hanušiak

Ako vzdelávať v ľudskoprávnej oblasti

Workshop k metodológii vzdelávania v oblasti ľudských práv a antidiskriminácie sa na Právnickej fakulte TU konal 16. októbra t. r. Prebehol participatívnou zážitkovou formou s riešením modelových situácií. Veľký priestor bol venovaný diskusii a osvojovaniu si skúseností. Viedli ho doc. PaedDr. Vladimír Labáth, PhD., a JUDr. Daniela Lamačková.

Účastníci sa koncentrovali na proces zavádzania inovatívnych spôsobov vzdelávania v oblasti antidiskriminácie, ochrany a presadzovania ľudských práv. V diskusii sa venovali aj bariéram a výzvam spojeným s implementáciou tohto typu vzdelávania na právnických fakultách v SR a možnostiam jeho zlepšovania, ako aj spôsobom, ako ľudskoprávne a antidiskriminačné obsahy efektívne a udržateľne integrovať do predmetov tradične vyučovaných na právnických fakultách. Podujatie bolo realizované v rámci projektu *Posilňovanie odborných kapacít, šírenie dobrej praxe v antidiskriminačnom vzdelávaní a rozvíjanie medzisektorovej spolupráce pri ochrane a presadzovaní ľudských práv* s finančnou podporou Ministerstva spravodlivosti SR v rámci dotačného programu na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Projekt je realizovaný organizáciou Občan, demokracia a zodpovednosť v spolupráci s Právnickou fakultou TU v Trnave a Právnickou fakultou UPJŠ v Košiciach.

Michaela Moravčíková
Foto autorka

Podnetné Lubyho právnické dni

Trinásty ročník medzinárodnej vedeckej konferencie pod názvom *Lubyho právnické dni* zorganizovala Nadácia Štefana Lubyho a Právnická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave už tradične na zámku v Smoleniciach. Hlavná téma, *Sociálna funkcia práva a narastajúca majetková nerovnosť*, vzišla z myšlienok prof. Jána Lazara. Možno ju zhodnotiť ako v dnešnom svete veľmi aktuálnu a naliehavú.

Úvodným príhovorom doc. Andrea Olšovská poukázala na skutočnosť, že nožnice majetkovej nerovnosti sa otvárajú rýchlejšie, než sme si pri spoločensko-politickej zmene v roku 1989 vedeli predstaviť. V súvislosti so zámerom vytvoriť férové spoločenské a ekonomické prostredie sa dá polemizovať o tom, či sa to skutočne aj dosiahlo. Doc. Martina Gajdošová zvolenú tému konferencie vo svojom príspevku *Právo a odstraňovanie majetkových rozdielov* vystihla veľmi originálne, príbehom o Blahobyte a Núdzi. „Aj chudobný, aj bohatý sa bojí, že schudobnie." Na základe rozprávky o dobre a zle sme zistili, že zlá nie je narastajúca majetková nerovnosť, zlé je to, akými sme ľuďmi, keď si nepomáhame. Tak ako spoločnosť sprevádza právo, tak ju sprevádza aj majetková nerovnosť, ktorá sa nedá odstrániť. A treba si uvedomiť, že najväčší právny vývoj zapríčinila práve majetková nerovnosť.

Množstvo domácich aj zahraničných hostí z právnických fakúlt z Ruska, Chorvátska, Srbska, Rakúska, Maďarska, Poľska, Rumunska, Českej republiky či z teologickej fakulty si pripravilo príspevky, a to aj s cieľom napomáhať tvorbe právnych rámcov života spoločnosti. Napriek na prvý pohľad „krkolomnej" téme bol trinásty ročník Lubyho právnických dní nesmierne podnetný, bohatý na veľké myšlienky, veľké teórie a veľké pravdy, ktoré budú v písanej podobe zverejnené v zborníku z konferencie. Tento ročník sa už akosi tradične neniesol len v duchu odbornom, ale aj v duchu priateľskej atmosféry. Veríme, že o dva roky sa opäť stretneme na zámku v Smoleniciach s novými myšlienkami a tešíme sa na ďalšiu zaujímavú tému.

Lubyho právnické dni sa konali tradične na zámku v Smoleniciach

Monika Martišková, Dominika Kučerová
Foto: Denis Bede

Odborne o problematike notárstva

O notárstve prednášali študentom (zľava) JUDr. Miroslav Gregor a JUDr. Karol Kovács

Nielen histórii notárstva, ale aj postaveniu a významu funkcie notára, koncipienta a kandidáta na notára sa venovalo odborné podujatie, ktoré sa na pôde PF TU v Trnave konalo 9. októbra t. r. Na úvod dekanka Právnickej fakulty TU v Trnave doc. JUDr. Mgr. A. Olšovská, PhD., odovzdala Pamätnú medaila PF TU Notárskej komore Slovenskej republiky, ktorú prevzal jej prezident JUDr. Miroslav Gregor. Ocenenie je vyjadrením vďačnosti za dlhoročnú plodnú spoluprácu medzi oboma subjektmi. Nasledovala prednáška notára a člena prezídia Notárskej komory SR JUDr. Karola Kovácsa, ktorý sa venoval histórii notárstva od najstarších čias až po moderné dejiny. Pripomenul existenciu vierohodných miest pri cirkevných inštitúciách, notárske poriadky, ktoré existovali v rakúsko-uhorskej monarchii, postavenie verejných notárov v dvojmonarchii a neskôr v prvej Československej republike. Neobišiel ani obdobie komunizmu, počas ktorého notárstvo stratilo svoj súkromný charakter, a obdobie transformácie po roku 1989 až po zrušenie štátnych notárstiev v roku 1992. Priblížil tiež vznik Notárskej komory Slovenska, jej premeny a začlenenie sa do medzinárodných štruktúr.

Prezident Notárskej komory SR JUDr. Miroslav Gregor v následnej moderovanej diskusii priblížil súčasné problémy slovenského notárstva. Pripomenul reformu záložného práva z roku 2003 a následné budovanie registrov, ktoré sú inšpiráciou aj pre iné krajiny a pomáhajú urýchleniu konaní. Študentov zaujímala aj problematika dedičského konania, register závetov a v neposlednom rade aj otázky týkajúce sa kariéry notára, postavenia a práce notárskeho koncipienta a kandidáta.

Michaela Moravčíková
Foto autorka

Tristo rokov od narodenia Františka Xavera Weissa

„Vďaka Weissovi sa meno a veda Trnavčanov stala oveľa povestnejšou a oslavovanejšou ako nikdy predtým.“ Tak spomína v nekrológu na trnavského rodáka, riaditeľa observatória, dekana filozofickej fakulty a neskoršieho rektora Trnavskej univerzity jeho rehoľný spolubrat Juraj Alojz Serdaheli.

Hoci pre mnohých je František Xaver Weiss dnes neznámy, tí, čo ho poznajú, si práve v tomto roku pripomínajú 300. výročie jeho narodenia. Jeho otec Ján František Weiss pochádzal z Kittsee a do Trnavy sa prisťahoval v roku 1712. Miesto ani dátum jeho sobáša sa doposiaľ vypátrať nepodarilo. V Trnave pracoval ako sitár (*cribrarius*). Vlastný dom nemal, býval ako nájomca v dome blízko mestskej veže, ktorý patril trnavskému vzdelancovi Štefanovi Munkáčimu. Weissovcom sa narodili tri deti: Žofia (*Sophia*) v roku 1715, František v roku 1717 a Terézia, ktorej miesto a dátum narodenia nie sú známe.

Nie je známy ani presný dátum narodenia Františka Weissa, keďže až do polovice 19. storočia sa v uhorských matrikách obvykle neudával presný dátum narodenia, iba dátum krstu. Malého Františka pokrstili 16. marca 1717, pár dní po pôrode. V mladosti mal prístup do munkáčiovskej knižnice, kde sa mohol prvýkrát zoznámiť s matematikou a ostatnými prírodnými vedami, ktorým sa v budúcnosti bude venovať. Remeselníci mávali absolvované aspoň základné vzdelanie a on ako dieťa z remeselníckej rodiny takisto študoval. Na jezuitskom gymnáziu absolvoval výučbu jazykov, poézie a rétoriky. Po skončení štúdia vstúpil 14. októbra 1733 ako 17-ročný do Spoločnosti Ježišovej. Jeho cesta bola v nadchádzajúcich rokoch kľukatá, ako to bolo pre členov jezuitského rádu typické. Nasledujúce dva roky strávil v Trenčíne, kde mala spoločnosť noviciát vychovávajúci budúcich kňazov. V roku 1736 pôsobil v Skalici na jezuitskom gymnáziu, kde sa pripravoval na vyučovanie latinčiny a gréčtiny. V ďalšom roku vyučoval v Banskej Štiavnici gramatiku. Filozofiu študoval v roku 1738 na Košickej univerzite a v rokoch 1739 a 1740 už doma na univerzite v Trnave. Prírodnú filozofiu tam v tom čase prednášal František Borgia Kéri (1702 – 1768), ktorý mal za sebou publikáciu o jasnej kométe pozorovanej v rokoch 1729 a 1730 a astronómii sa venoval vážnejšie. Matematiku vyučoval Ignác Hertl (1703 – 1775), ktorý neskôr v roku 1753 vydal aj učebnicu matematiky (*Elementa arithmeticae numericae...*). František Weiss sa po skončení štúdií v Trnave dostal do Žiliny, kde viedol kongregáciu a vyučoval gramatiku. V rokoch 1744 – 1745 sa znovu dostal do Košíc, kde tiež viedol kongregáciu a vyučoval. Vyšli mu tlačou aj prvé príležitostné diela o životoch dvoch uhorských grófov. V rokoch 1746 – 1749 bol poslaný do Štajerského Hradca, kde študoval teológiu. V roku 1750 dokončil v Judenburgu tretiu probáciu, čím sa definitívne stal členom Spoločnosti Ježišovej. Nasledujúci rok zložil v Skalici štvrtý rehoľný sľub a stal sa z neho profesor, zároveň člen hlavného jadra rádu. V Skalici pôsobil jeden rok ako predstavený tamojšej školy. V rokoch 1752 – 1754 prednášal znovu na Trnavskej univerzite, tentoraz už matematiku. V roku 1753 sa počas „rektorovania“ fyzika a astronóma Františka Borgiu Kériho začala výstavba astronomickej veže. František Weiss spolu s F. B. Kérim dohliadali na výstavbu observatória a už v tom období mali plné ruky práce so zháňaním súčiastok a výrobou prvých astronomických prístrojov. Observatórium bolo v novembri toho istého roka už takmer hotové, dokončovala sa strecha. O rok neskôr sa dokončoval interiér. S pozorovaniami sa však začalo až v roku 1756. Zapríčinila to jednak slabá úroda, s čím súviselo spomalenie murárskych prác, jednak morová epidémia zúriaca v Trnave rok predtým.

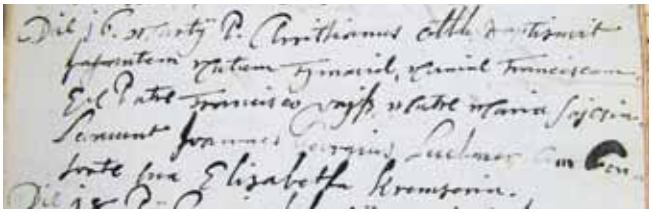

Záznam o krste Františka Weissa zo 16. marca 1717

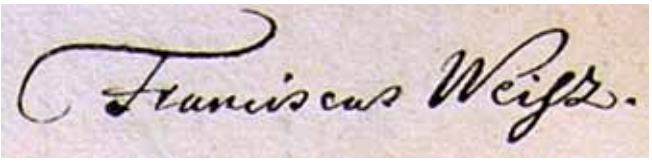

Podpis Františka Weissa

Dom na Štefánikovej ulici č. 47, kde František Weiss vyrastal

Keď observatórium začínalo, za riaditeľa observatória vymenovali práve Františka Weissa. Pod jeho vedením sa pozorovania vykonávali každú jasnú noc. Medzi prvé úlohy patrilo určenie zemepisnej polohy observatória s hodnotou 48°26’ severnej šírky a 1°26’ východne od poludníka prechádzajúceho viedenským observatóriom. Tú Weiss ešte niekoľkokrát počas pôsobenia observatória premeriaval a spresňoval, napr. v roku 1769. Na observatóriu sa pod jeho vedením pozorovali polohy významných nebeských telies, pohyby Mesiaca, východy a západy mesiacov Jupitera, konjunkcie (zdanlivé blízke priblíženia) Mesiaca k stáliciam, opozície planét voči Slnku, výška Slnka nad horizontom (pomocou gnómonu), prechody planét cez slnečný disk (najmä Venuše 6. júna 1761), zatmenia Slnka (napr. 3. marca 1769), určovali sa dráhy komét a pod.

Do roku 1761 vyučoval František Weiss nadanejších žiakov matematiku aj súkromne. Potom už vyučoval len praktickú časť astronómie, teoretickú časť prenechal svojmu rádovému kolegovi Františkovi Brunovi. Bol vyslovene pozorovacím typom astronóma. Výsledky svojich pozorovaní teoreticky ďalej nespracúval, urobil v nich len niekoľko základných pre-

počtov. Uverejňoval ich v ročenke s názvom *Astronomické pozorovania uskutočnené ... na observatóriu jezuitskej univerzity v Trnave v Uhorsku*, z ktorej vyšlo 10 zväzkov z rokov 1756 – 1770. Bolo to prvé prírodovedné periodikum vydávané v Uhorsku. Ďalšie výsledky pozorovaní z rokov 1766 – 1770 a 1776 – 1779 vyšli vo Viedni v ročenke *Ephemerides astronomicae*, ktorú zostavoval banskoštiavnický rodák Maximilián Hell, riaditeľ viedenského univerzitného observatória, Weissov blízky spolupracovník a rádový kolega. Okrem Viedne sa trnavské observatórium preslávilo aj v Berlíne a Paríži, kam Weiss tiež zasielal údaje z pozorovaní.

Aj tieto informácie dokazujú, že Weiss nepracoval v izolácii, ale mal vybudovanú sieť kontaktov po celej Európe. Písal si s viacerými významnými súdobými astronómami, medzi ktorými sú také zvučné mená, ako napr. Per Wargentin (1717 – 1783) zo Štokholmu, trojica astronómov z Paríža: Joseph-Nicolas Delisle (1688 – 1768), Nicolas Louis de Lacaille (1713 – 1762), Joseph Jérôme Lefrançois de Lalande (1732 – 1807), ďalej Christian Rieger (1714 – 1780) z Madridu, Johann Elert Bode (1747 – 1826) z Berlína, Johann (III.) Bernoulli (1744 – 1807) tiež z Berlína. Bernoulli dokonca osobne navštívil trnavské observatórium a publikoval aj jeho opis. Weissovými hosťami na observatóriu však boli aj známy francúzsky astronóm z dynastie Cassiniovcov César-François Cassini de Thury (1714 – 1784) a svetoznámy fyzik dalmátskeho pôvodu Ruđer Josip Bošković (1711 – 1787).

Okrem zahraničných spolupracovníkov mal na observatóriu aj tých domácich. Druhým prefektom astronomickej veže, ako sa observatórium nazývalo v dobových prameňoch, bol do svojej smrti v roku 1768 spomínaný František Borgia Kéri. Františkovi Weissovi pomáhali potom Ján Šajnovič (1733 – 1785), František Taucher (1738 – 1820), Anton Püschl, Tomáš František Rössel (1740 – ?) a Michal Horváth.

Život Františka Weissa však neprebiehal len za múrmi observatória. V roku 1770 bola Trnavská univerzita zreformovaná a poštátnená. V novembri tohto roku bol Weiss zvolený za dekana filozofickej fakulty. Post zastával do roku 1772. O dva roky na to bol bez konkurzu zvolený za profesora astronómie. Aj to hovorí niečo o jeho reputácii v profesorskom zbore. V akademickom roku 1774/1775 bol napokon zvolený za rektora univerzity.

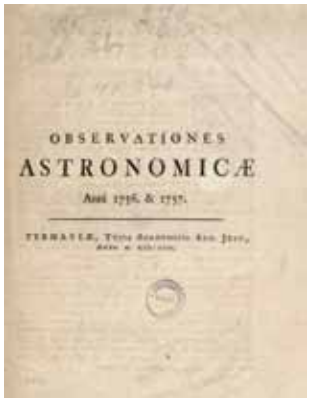

Titulná strana ročenky Observationes astronomicae (Astronomické pozorovania) z rokov 1756 a 1757

V roku 1777 sa univerzita na príkaz panovníčky Márie Terézie začala sťahovať do centra Uhorska – Budína. S ňou odišla z Trnavy aj časť observatória, a aj František Weiss. V budínskej hvezdárni pokračoval vo svojej obvyklej práci – riadení observatória, pozorovaní nebies a výučbe praktickej astronómie.

Ocenenie za jeho celoživotné zásluhy je vidieť aj v ponuke bavorského kniežaťa Karola Teodora z roku 1783 zastávať post riaditeľa observatória v Mannheime. Weiss ju zdvorilo odmietol. Zrejme už cítil, že ho sily pomaly opúšťajú a toto miesto by nebolo zo zdravotných dôvodov preňho vhodné. V júni 1784 vážne ochorel a musel byť pripútaný na lôžko. Jeho životná púť sa skončila

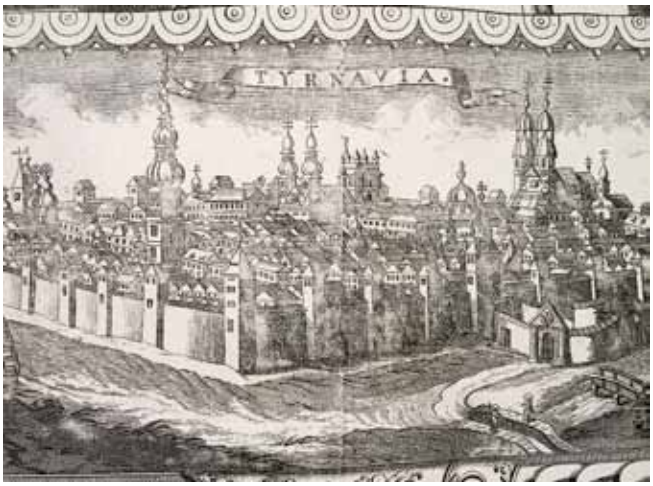

Veduta Trnavy z roku 1779. Observatórium je veža so štyrmi malými vežičkami približne v strede obrázku pod nápisom Tyrnavia

10. januára 1785 v Budíne, kde býval pravdepodobne v budove hvezdárne.

Ako vnímali Františka Weissa jeho spolupracovníci a kolegovia? Katalóg Spoločnosti Ježišovej z roku 1770 o ňom píše, že je strednej postavy, ovláda slovenčinu, nemčinu a latinčinu. Podľa zachovanej korešpondencie môžeme súdiť, že ovládal aj francúzštinu. Bol zaradený k sangvinickému a melancholickému povahovému typu, vhodnému riadiť observatórium. Belgický jezuita František Xaver de Feller ho vo svojom cestopise opisuje ako „veľmi vrtkavého, ale jednoduchého človeka, ktorý platí svoju daň matematike“. Životopisec Juraj Alojz Serdaheli o ňom píše, že bol mimoriadne mlčanlivý a že sa telom i dušou oddával štúdiu matematiky. Iní dodávajú, že matematiku zvládol ako samouk a vedel matematické problémy vysvetliť jednoduchým spôsobom.

Aj z napísaného je vidieť, že chvála na Františka Weissa zo začiatku článku nebola vôbec zveličená a Trnava sa vďaka nemu stala známou v celom vtedajšom učenom svete.

Stanislav Šišulák
Sekcia histórie astronómie
Slovenskej astronomickej spoločnosti pri SAV,
Slovenský zväz astronómov, UK Trnavskej univerzity

Použitá a odporúčaná literatúra:

MESZÁROSOVÁ, Klára. František Weiss – trnavský astronóm. In *Trnava a rozvoj kultúry*. Trnava : Mesto Trnava, 1998, s. 107 – 113. ISBN 80-968113-2-0.

HOLOŠOVÁ, Alžbeta – ŽAŽOVÁ, Henrieta. *Dejiny observatória na Trnavskej univerzite 1756 – 1785*. Trnava : Trnavská univerzita v Trnave, 2012, 117 s. ISBN 978-80-8082-566-9.

SZERDAHELY, Georgius Aloysius. *Memoria admodum reverendi ac clarissimi domini Francisci Weiss astronomi celeberrimi.* Budae : Typis Catharinae Landerer viduae, 1785, 16 s.

VARGHA, Magda (ed.). *Correspondence de Ferenc Weiss astronome hongrois du XVIIIe siècle.* Budapest : Bibliothèque de l'Université, 1990 (1. zv.), 131 s.; 1992 (2. zv.), 256 s. ISBN 963-04-0442-7.

HORSKÝ, Zdeněk. Astronomická pozorování na univerzitní observatoři v Trnavě. In ČIČAJ, Viliam. *Trnavská univerzita v slovenských dejinách*. Bratislava : Veda, 1987, s. 170 – 179.

ŽAŽOVÁ, Henrieta. Trnava a Trnavská univerzita v cestopise Františka Xaviera de Fellera (1765 – 1769). In MANÁK, Marián – ŽAŽOVÁ, Henrieta. *Fons tyrnaviensis VI*. Trnava : Ústav dejín Trnavskej univerzity v Trnave, 2007, s. 142. ISBN 978-80-8082-878-3.

Archeologický výskum na trnavskej kalvárii

Počas letných prázdnin, keď si už väčšina študentov, ale aj pracovníkov univerzity užívala zaslúžený odpočinok, realizovali poslucháči katedry klasickej archeológie pod vedením autora tohto článku záchranný výskum v priestore trnavskej kalvárie. Práce boli vyvolané pripravovanou revitalizáciou parku, ktorej súčasťou by mala byť prezentácia zaniknutého lazaretu s kaplnkou.

Park pri kalvárii sa nachádza severne od centrálnej časti mesta. Na východe je ohraničený areálom cukrovaru, na západe riekou Trnávkou a zo severu areálom tzv. Káčerovho majeru. Doposiaľ sa v tejto časti mesta nerealizoval archeologický výskum, ale o minulosti kalvárie (ako tento priestor poznajú Trnavčania) máme pomerne dobre zachované správy v Krajskom archíve v Trnave (sumárne ich spracovala A. Hološová v roku 1991). Archeologický výskum bol realizovaný v severozápadnej časti parku, v tesnej blízkosti koryta rieky Trnávka. V minulosti tu stál mestský lazaret s kaplnkou zasvätenou sv. Fabiánovi a Šebastiánovi. Presný dátum jeho vzniku, žiaľ, nebolo možné archívnymi prameňmi určiť. Podľa starej tradície ho mal založiť Matej Korvín niekedy medzi rokmi 1458 – 1490. Archeologickým výskumom sa podarilo vyvrátiť tieto tvrdenia, keďže sa v celom priestore nepodarilo nájsť žiaden stavebný materiál (najmä tehly), ktoré by patrili do obdobia stredoveku. Najstaršie tehly, ktoré boli objavené, pochádzajú až z konca 17. storočia, teda z obdobia, z ktorého máme zachovanú aj prvú písomnú zmienku o tejto sociálnej ustanovizni (rok 1698).

Dokumentovanie nálezov v laboratóriu. Foto: T. Kolon

Počas svojej existencie bola budova niekoľkokrát prestavovaná. Prvú výraznú prestavbu zaznamenal areál v druhej polovici 18. storočia, keď pravdepodobne jednoposchodová budova bola zväčšená o ďalšie poschodie a celá budova bola opravená. Doklady o revitalizácii stavby priniesol aj samotný výskum. Pod tehlovou podlahou v kaplnke bola totiž objavená minca z roku 1756, ktorá datuje jej výstavbu do tohto obdobia. Od roku 1771 mali okrem mestského xenodochia poslucháči Lekárskej fakulty Trnavskej univerzity prístup do lazaretu, kde mohli vykonávať klinickú prax.

Druhá významná prestavba lazaretu sa datuje do rokov 1898 – 1899, keď budovu prevzali sestry rádu sv. Vincenta z Pauly. Vďaka archeologickému výskumu sa z tejto stavebnej fázy podarilo zistiť, že zo západnej strany bolo k lazaretu pristavané schodisko, ktorým sa dalo dostať nielen na poschodie, ale aj do pivnice. Jeho súčasťou bolo aj sociálne zariadenie s toaletami, ktoré ústili do preskúmanej podzemnej žumpy. Aj kaplnka v tomto čase získala nový šat, o čom svedčí zachovaná nová podlaha s kamenným obkladom.

Posledná veľká úprava lazaretu bola realizovaná v rokoch 1938 – 1939. V tomto období bol vypracovaný plán, vďaka ktorému možno dnes rekonštruovať nielen veľkosť, rozlohu, ale aj funkciu jednotlivých miestností. Podľa oficiálnej verzie tesne po skončení druhej svetovej vojny havarovalo v blízkosti lazaretu auto naložené muníciou. Pri zneškodnení nastal silný výbuch, ktorý poškodil jeho západnú stenu. Medzi Trnavčanmi sa však traduje, že ho dali zámerne zničiť komunisti. Každopádne snahy o opravu trvali ešte niekoľko rokov. Nezhody medzi rímskokatolíckou cirkevnou obcou v Trnave a vtedajším národným výborom pre demoláciu či obnovu lazaretu trvali až do roku 1948, keď sa cirkev rozhodla rozobrať budovu a stavebný materiál mal byť použitý na výstavbu cintorínskeho oplotenia a domčeka pre správcu. Podľa rozprávania miestnych občanov ako posledná bola okolo roku 1950 rozobratá kaplnka.

Objav podstavca pod sochu sv. Severína. V úzadí stĺp sv. Vendelína. Foto: E. Hrnčiarik

Po viac ako 200 rokoch sa do areálu lazaretu opäť vrátili študenti Trnavskej univerzity. Tentokrát však budúcich lekárov vystriedali budúci archeológovia, ktorí si doplnili teoretické poznatky z výučby o prax v teréne. V rámci svojej každoročnej praxe si mohli natrénovať nielen odkrývanie archeologických artefaktov, ale aj ich odbornú dokumentáciu, či už priamo v teréne, alebo po skončení výskumu v katedrovom laboratóriu. Začiatkom jesene sa pracovníci katedry na skúmanú plochu museli opätovne vrátiť. Počas prvých prác pri revitalizácii parku sa na jeho južnom okraji podaril unikátny objav. V blízkosti stĺpu sv. Vendelína sa podarilo zachytiť podstavec pod druhú sochu (sv. Severín), o ktorom sa predpokladalo, že bol úplne zničený po zrušení cintorína. Nález podstavca len potvrdil archeologický potenciál tohto priestoru a dáva nádej na ešte zaujímavé archeologické objavy v budúcich sezónach.

Erik Hrnčiarik
Katedra archeológie FF TU

Použitá literatúra:
HOLOŠOVÁ, A. Trnavský lazaret. In ŠIMONČIČ, J. (ed.). Trnava 1988. Zborník materiálov z konferencie Trnava 1238 – 1988. Bratislava : Obzor, 1991, s. 241 – 255.

Niekoľko prečo

ANDREJ GEJDOŠ

Je veľmi ťažké rozumieť spletitej sieti ľudského myslenia a cítenia. Psychológia sa už dlhé desaťročia snaží pochopiť zákony nášho mozgu a prísť na to, prečo človek robí to, čo robí. Naozaj, otázka motivácie patrí k zásadným problémom, ktorými sa táto vedná disciplína zaoberá. Avšak túto dilemu neriešia len vedeckí pracovníci, často sa s ňou stretneme aj v našich každodenných životoch. Veľakrát sa niečomu venujeme, ani poriadne nevieme, z akého dôvodu, ba často sa stane, že robíme aj veci, ktoré robiť nechceme. Veď koľko ráz sme už ublížili svojim najbližším, i keď je to to posledné, po čom túžime. Odpovedať preto na otázku, prečo som sa rozhodol študovať určitý smer, a nie iný, nie je jednoduché a určite nie jednoznačné (hlavne vtedy, ak ste typ osobnosti, ktorá by najradšej študovala všetko). Veď aj známy nápis na delfskej veštiarni hovoril: spoznaj samého seba. To však najprv predpokladá, že človek sa poriadne nepozná.

Takto však môj pokus o esej nemôžem ukončiť. To, že je les nášho myslenia rozľahlý, kopce v ňom sú vysoké a mnohé miesta neprebádané, neznamená, že nemáme turistické značky. Hoci neexistujú presné a vyčerpávajúce odpovede na otázky pravých dôvodov našich rozhodnutí, existujú určité oporné stĺpy, ktoré nám pri výberoch pomáhajú. U niekoho sú to pevne vžité a zaužívané hodnoty, iní sa zase väčšmi spoliehajú na svoje predchádzajúce skúsenosti v živote. Ja sa svoje stĺpy pokúsim aspoň opísať a verím, že čo i len z časti odpoviem na otázku, prečo som sa rozhodol študovať klasické jazyky.

Štúdium histórie, humanitných odborov a všeobecne skúmanie človeka, spoločnosti a kultúry mám v sebe zakódované už od detstva. Naplno sa to prejavilo na strednej škole, kde som s dejepisom začal dosahovať svoje prvé úspechy. Spolu so štúdiom jazyka (hlavne slovenského a anglického, ale i literárnych a lingvistických otázok ako takých) sa stali tieto smery objektom môjho bližšieho záujmu. Verím, že práve klasické jazyky spájajú tieto predmety dohromady. Znalosť tohto jazyka považujem za nutný základ na dosiahnutie mojich ďalších cieľov.

Vieme, aké je súčasné postavenie humanitných odborov vo svete – zvlášť na Slovensku. Nie je to práve informatika s istým pracovným miestom a platom, učiteľská profesia sa tiež nevyhrieva na výslní. Asi aj preto moje okolie neprijalo toto rozhodnutie práve s nadšením, dokonca mám taký dojem, že ak s mojou priateľkou riešime túto tému, ostentatívne mlčí a upiera zrak do zeme.

Druhý stĺp. Som osoba, ktorá verí tomu, že ľahšia cesta nemusí byť vždy tá správna, že človek naplno žije len vtedy, pokiaľ sa dá aj na neisté a ťažké trasy, pokiaľ vyjde zo svojej komfortnej zóny. Vnímam ako svoju malú povinnosť rozvíjať aj tieto smery. Niekedy zabúdame nielen na vlastné korene, ale aj na korene našej civilizácie a nemyslíme na to, aké to môže mať dôsledky pre súčasnosť i budúcnosť.

Sám seba vnímam ako budúceho učiteľa, teda človeka, ktorý bude deň čo deň pracovať s deťmi a mladými ľuďmi. Nemyslím si, že dokážem mojim budúcim študentom poskytnúť komplexné humanitné vzdelanie bez poznania jazyka, ktorý formoval európsky priestor toľké stáročia.

Možno ste medzi riadkami prečítali, čo od štúdia klasických jazykov očakávam. V prvom rade to vnímam ako príležitosť na otvorenú diskusiu a dialóg, rozvíjanie kritického myslenia, kreativity a otvorenosti. Šancu pre kvalitné a praktické vzdelanie, možnosť participácie na projektoch a vytváranie vlastných. Stretávanie sa s primárnymi prameňmi, čítanie kvalitných autorov a rozoberať ich (nielen učiť sa o niekom, ale priamo pracovať s jeho textami). Prekladať nielen veci staré, ale spoločne sa púšťať aj do prác zatiaľ nepreložených. Motivujúcu atmosféru, veľa vedomostí (to všetko možno aj trocha v duchu: *ohýbaj ma, mamko, pokiaľ som ja Janko*; naša generácia má totiž veľké problémy s ekonomizáciou svojho času a zvládli by sme, keby sa na nás viac pritlačilo, ale to je možno téma na inú esej). Naplno využívať čas strávený v škole. To všetko v príjemnom ľudskom prostredí. Chcem byť

Viktória Močková: Srdce slnka. Fotografia zo súťaže LET(O)_ 2017

vzorom pre svojich rovesníkov a nielen vzorom, ba výčitkou. Výčitkou, že ak niečo dokáže jeden z nás, dokážu to všetci. A v neposlednom rade verím, že univerzitný čas nie je len miestom pre vzdelávanie, ale aj pre výchovu. Preto možno niekedy myslíme aj na to, že sú dôležitejšie skutočnosti v našich životoch, ako je škola. Aké to sú, na to už hľadá každý svoju vlastnú odpoveď.

Ideály, po ktorých túžim, kladú na mňa vysoké kritériá a nároky. Musíme však využiť čas, ktorý máme.

Možno pre niekoho budú moje dôvody, zhrnuté v tejto eseji, nedostačujúce. Možno tieto riadky nepresvedčia ani moju priateľku. V každom prípade sú to moje stĺpy, o ktoré sa chcem aj naďalej opierať, a to mi zatiaľ stačí. Len budúcnosť ukáže, či boli správne. Svoje rozhodnutia však musíme neustále aktualizovať, dívať sa na ne vždy z novej perspektívy, a tak dovtedy budem svojich niekoľko „prečo“ obrusovať a zdokonaľovať.

***Andrej Gejdoš** študuje na Pedagogickej fakulte TU slovenský jazyk a latinský jazyk. Jeho esej zvíťazila v esejistickej súťaži na tému Prečo som sa rozhodol študovať klasické jazyky?*

Kto bol svätý Mikuláš z Myry

K adventnému obdobiu neodmysliteľne patrí aj sviatok sv. Mikuláša. Tohto svätého možno zaradiť medzi najznámejších a najrozšírenejších svätcov, pričom jeho pamiatku 6. decembra oslavuje východná i západná cirkev. Aký príbeh sa však skrýva za postavou muža obľubovaného miliónmi dospelých a najmä detí po celom svete? Priblížme si život svätca, ktorý sa nestal len základom rozšíreného kultu, ale tiež centrom komerčného záujmu a symbolom vianočného obdobia.

Svätý Mikuláš sa narodil 8. mája okolo roku 280 v tureckej Patare. Zlatá legenda, základný zdroj k poznaniu jeho života, hovorí, že jeho rodičmi boli Epifanes a Johana, zbožní a zámožní kresťania. Už v útlom veku Mikuláš dokazoval svoju zbožnosť, keď pil mlieko z matkiných pŕs iba raz denne, i to len v stredu a piatok. Od detstva navštevoval kostoly a zo všetkých síl sa usiloval naučiť čo najviac zo Svätého písma pri bohoslužbách. V mladosti bol rozvážny a zdržanlivý, čo sa prejavilo po smrti jeho rodičov, keď sa rozhodol majetok využiť na slávu Boha.

Azda najslávnejší príbeh sa viaže na čin, keď Mikuláš pomohol istému mužovi s tromi dcérami. Muž prišiel o svoj majetok, a tak nemohol vystrojiť svojim dcéram svadbu. Preto sa rozhodol, že ich predá ako neviestky. Len čo sa to Mikuláš dozvedel, nasledujúcu noc podišiel k oknu toho muža a vhodil doň hrudu zlata. Keď to ráno muž zistil, veľmi sa zaradoval a hneď vystrojil svadbu najstaršej dcére. Onedlho na to Mikuláš svoj čin zopakoval, a tak muž vystrojil svadbu strednej dcére. Od tej noci nepretržite bdel, aby sa dozvedel, kto je tým dobrodincom. Pár dní na to sa Mikuláš znovu priblížil k domu onoho muža a chcel vhodiť do okna dar pre najmladšiu dcéru. Keď ho muž zazrel, rozbehol sa za ním. V darcovi rozpoznal Mikuláša, ktorému sa ihneď hodil k nohám. Mikuláš ho však požiadal, aby celú vec uchoval v tajnosti, pokiaľ bude nažive. Na tento dobrý skutok odkazuje aj individuálny atribút svätého Mikuláša, ktorým sú tri zlaté hrudy alebo mešce v jeho rukách.

Okrem troch hrúd zlata je na vyobrazení možné spoznať tohto svätca aj podľa jeho odevu. Legenda, ale aj historické pramene uvádzajú, že okolo roku 300 sa stal biskupom v tureckom meste Myra (dnešné Demre). Stalo sa tak vraj po tom, čo zomrel jeho predchodca a v Myre sa stretli viacerí biskupi, aby vybrali nového. Najváženejšiemu z nich sa údajne prisnil sen, v ktorom ho vyzýval neznámy hlas, aby sa stal biskupom ten, ktorý ráno prvý vstúpi do kostola. Na druhý deň mnohí vyčkávali modliac sa pred kostolom. Prvý, kto ráno vstúpil do chrámu, bol práve Mikuláš, a tak ho aj napriek jeho skromnosti a vlastnej nevôli posadili na biskupský stolec, čím si zaslúžil neskôr prívlastok sv. Mikuláš z Myry. Býva teda zvyčajne zobrazený v biskupskom odeve, s mitrou a berlou v ruke.

S jeho životom je spojených ešte niekoľko legiend a zázrakov, ako napríklad zachránenie námorníkov v búrke, oživenie troch mŕtvych detí, rozmnoženie obilia počas hladomoru v Myre, prekazenie popravy vojakov a ďalšie. Počas prenasledovania kresťanov okolo roku 310 sa dostáva do väzenia, kde ho vypočúvali a mučili.

Gentile da Fabriano: Dar sv. Mikuláša trom chudobným dcéram. Olej na dreve, 1425. Musei Vaticani

Svätý Mikuláš podľa legendy zomrel 6. decembra v roku 343, avšak historický výskum jeho smrť posúva do obdobia niekedy okolo roku 350. Predtým sa mal však ešte zúčastniť na Nicejskom koncile v roku 325 a zomrieť neskôr počas púte do Ríma. Mikulášove zázraky pokračovali aj po jeho smrti: na mieste jeho odpočinku vytryskol liečivý prameň, zjavuje sa zlodejom a prikazuje im vrátiť korisť alebo oživuje mŕtveho, ktorý dlží Židovi peniaze, a ten sa potom obracia na kresťanstvo. Všetky tieto zázraky prispievali k posilneniu kultu svätého Mikuláša, ktorého centrom sa stalo po roku 1087 juhotalianske mesto Bari, keď sem ostatky svätého Mikuláša priniesli talianski obchodníci a nad jeho hrobkou postavili kostol. Od tejto udalosti sa kult sv. Mikuláša masívne rozširuje po Európe, stáva sa patrónom novovzniknutých obchodných miest a diaľkových obchodníkov s tovarom. Tí v nových sídlach svojho obchodu a na významných obchodných cestách stavajú kostoly zasvätené práve sv. Mikulášovi z Myry. Konkrétne na našom území môžeme v stredoveku predpokladať približne 80 – 90 patrocínií sv. Mikuláša, pričom je ťažké predpokladať, ktoré vznikli v súvislosti so šírením obchodu a trhov. Jedným z takýchto prípadov môže byť práve Trnava. Zasvätenie kostola sv. Mikulášovi je tu doložené listinou z roku 1211, čo dokazuje toto patrocínium najneskôr na prelome 12. a 13. sto-

ročia. Pri podpore tézy o súvislosti medzi obchodom a zasvätením sv. Mikulášovi treba brať do úvahy, že tadiaľto prechádzala v tom období významná obchodná cesta, tzv. „česká“.
Svätý Mikuláš z Myry však nie je postavou, ktorú obľubovala iba dávna história. V dnešnej dobe je tvárou mnohých reklám a predmetov spojených s Vianocami. Vďaka tomu možno ešte stále pretrváva tradícia obdarovania v deň, keď si pripomíname Mikulášovu pamiatku. Azda všetky deti si v predvečer sviatku sv. Mikuláša pripravia svoje topánky a hneď ráno do nich s radosťou nahliadnu, či aj v ten rok zavítal k nim domov Mikuláš. Pri tejto stredoeurópskej tradícii je však potrebné spomenúť aj tradíciu odlišnú, rozšírenú v západnej Európe a najmä Spojených štátoch amerických. Tu sa vyvíjala postava svätého Mikuláša odlišne, a to v podobe Santa Clausa. Toho dnes poznáme ako zavalitého muža s bielou bradou, v červenom kabáte s bielou kožušinou, prepásanom opaskom, a čiapkou s brmbolcom. Santa je v americkej kultúre tým, kto nosí darčeky, avšak nie 6. decembra, ale na Štedrý deň, resp. na sviatok Narodenia Pána, 25. decembra. Základ tejto tradície možno hľadať v polovici 19. storočia v Holandsku, keď vznikla ako súčasť niekoľkých detských rozprávok postava „Sinterklaas“, teda zjednodušenie mena „svätý Mikuláš“. Ten bol sprevádzaný Čiernym Petrom, ktorý so sebou nosil jutový mech na neposlušné deti. Veľa ľudí sa v súčasnosti domnieva, že výzor Santa Clausovi dala spoločnosť Coca-cola. Avšak už pred rokom 1931, keď táto spoločnosť začala využívať Santa Clausa v reklame, ho v takejto podobe využívala firma White Rock, a to od roku 1915. Tá však taktiež nadviazala na staršiu tradíciu už zaužívaného červeno-bieleho Santu zo začiatku 20. storočia.
I keď sa dnes stáva postava svätého Mikuláša čoraz viac komercializovaná a vzďaľuje sa od podstaty onoho ranokresťanského svätca, mali by sme mať neustále na pamäti, že išlo v prvom rade o pokorného a súcitného služobníka, ktorý môže byť ešte dnes symbolom altruizmu a vytrvalej viery v dobro.

Adrián Kobetič

Pomohli sme dobrej veci

O tom, že krv je najcennejšia tekutina, sme sa učili už na základnej škole. Občas sa v médiách objaví výzva na darovanie tejto životodarnej tekutiny. Kde ju však vziať? Odpoveď je celkom jednoduchá. Môžeme ju darovať. To si povedali aj študenti našej univerzity, ktorí prišli darovať bezpríspevkovo krv v rámci celoslovenskej akcie Študentská kvapka krvi.
Študentskú kvapku krvi (ŠKK) organizuje Slovenský Červený kríž v spolupráci s Národnou transfúznou službou (NTS). Do tejto akcie sa zapájajú každoročne aj študenti Trnavskej univerzity. Dušou celej akcie bola Mgr. Zuzana Sedláková zo Študentského domova P. Pázmaňa. Tento rok sa mobilný odber v rámci ŠKK konal 23. októbra. Už od rána prichádzali prví darcovia, ktorí sa rozhodli pomôcť dobrej veci. Po príchode pracovníkov NTS v Trnave sa aula zmenila na odberovú miestnosť. O študentov-darcov sa starali študentky ošetrovateľstva FZaSP, budúce sestry, ktoré zabezpečovali zdravotný dozor, varili čaj, kávu a v prípade potreby poskytli aj prvú pomoc. Krv prišli darovať budúci filozofi, právnici a študenti FZaSP, ktorí tvorili najpočetnejšiu skupinu. Po registrácii, vyplnení dotazníka a kontrolnom odbere študenti čakali na odber. Niektorým robil spoločnosť mobil, iní odpovedali na zvedavé otázky prvodarcov. Krv darovali okrem prvodarcov aj viacnásobní darcovia, dokonca sa našlo aj zopár držiteľov bronzovej Jánskeho plakety. Všetkým darcom srdečne ďakujeme.

O študentov-darcov sa starali študentky ošetrovateľstva FZaSP

Ak ste ešte nedarovali krv, predkladáme jednoduchý návod, čo musí darca krvi spĺňať:

- rozhodnutie darovať krv,
- odvaha – nie je podmienkou, niet sa čoho báť,
- dobrý zdravotný stav, minimálna hmotnosť 50 kg,
- darca musí byť minimálne dva týždne po doužívaní antibiotík, bez hnačky, jeden týždeň po zubnom ošetrení, 48 hodín po preventívnom ošetrení, bez herpesu,
- neužívanie dlhodobo žiadnych liekov,
- pol roka po operácii, tetovaní, nemá prepichované uši alebo iné časti tela, nepodstúpil endoskopické vyšetrenie,
- darca nesmie prekonať infekčnú žltačku typu B a C.

Nasledujúci odber pripravujeme v rámci Valentínskej kvapky krvi. Všetci ste srdečne vítaní.

Gabriela Doktorová

Scénicky tanec o histórii Trnavskej univerzity

Počas osláv 25. výročia znovuobnovenia Trnavskej univerzity v Trnave sa 12. októbra uskutočnila slávnostná akadémia v priestoroch Domu kultúry na Trojičnom námestí. V rámci kultúrneho programu boli účastníci svedkami scénického a tanečného vystúpenia inšpirovaného dejinami univerzity. Ešte koncom akademického roku 2016/2017 sa začalo na vedení univerzity a fakúlt uvažovať, čo by bolo dostatočne reprezentatívnym a honosným programom pre takú výnimočnú udalosť. V brainstormingu členov komisie zriadenej k oslavám výročia vznikla myšlienka zvoliť kultúrny program odkazujúci na históriu univerzity, spätý s jej tradičným a humanistickým smerovaním, no pritom taký, ktorý bude pre divákov mimoriadnym zážitkom. Vzhľadom na fakt, že som bol členom tejto komisie za študentskú časť akademickej obce, a z dôvodu, že sa dlhodobo venujem divadlu a pohybovému umeniu, ponúkol som sa vytvoriť program spĺňajúci tieto podmienky.

Zo všetkého najskôr bolo potrebné vymyslieť koncept predstavenia, jeho námet a následne napísať scenár. Keďže som študentom dejín umenia a histórie, mojou inšpiráciou sa stali najmä dobové predlohy. Hneď na úvod som sa snažil nájsť vecné a čitateľné vyjadrenie vzdelania, na čo som využil atribúty quadrívia (vyššieho stupňa vzdelania na historických univerzitách), akými sú kružidlo či ďalekohľad. Ten je mimochodom aj odkazom na prvého rektora obnovenej Trnavskej univerzity, astronóma prof. Antona Hajduka. Ústrednou postavou deja a matkou slobodných umení bola majestátna žena, inšpirovaná postavou filozofie z Boethiovho diela *Filozofia utešiteľka*, využitá jej prvým rektorom Jurajom Dobronockým ako námet pre pôvodné insígnie historickej Trnavskej univerzity. Táto dáma mohla odkazovať však aj na *scientiu* – poznanie a neskôr personifikáciu univerzity ako takej. Útočníkmi na vzdelanie boli temné postavy vládnuce tme, negatívne vlastnosti spoločnosti, ako sú ľahostajnosť, lenivosť, chamtivosť, napokon prežiarené svetlom onej ženy, stelesnenej pravdy. Jej príchod v žiare svetla, odvekom symbole poznania, predznamenal novú epochu, začatú korunováciou rektora insígniami novovzniknutej univerzity. Oheň sprevádzajúci univerzitu znamenal jednu z jej hlavných úloh – podnecovať plameň poznania, šíriť ho a vyžarovať v spoločnosti. Tento významný moment prerušilo postupne len ticho a odchod insígnií na viac ako dve storočia. Až príchod nových myšlienok, múz a ich oslobodenie dalo život ušľachtilým ideám. Rozhýbali rozum, telo a napokon aj srdce. Opäť sa objavil muž, ktorý sa nechal viesť poznaním a prevzal tradíciu v podobe vlajky, čím dal znovu život dedičstvu historickej Trnavskej univerzity. Ruka v ruke s poznaním a tradíciou, v duchu moderného vzdelávania, ešte znásobeného svetelnými efektmi.

Po tom, čo som vypracoval scenár, prišiel na rad výber účinkujúcich a spoluautorov. Okrem niekoľkých študentov Trnavskej univerzity som oslovil k spolupráci žiakov a pedagógov Súkromného tanečného konzervatória Dušana Nebylu pod vedením pedagogičky Ivety Majerníkovej. Okrem nich sa predstavila aj Tanečná skupina 2dance, ktorej členky sú nielen talentovanými umelkyňami, ale aj absolventkami Trnavskej univerzity. Keď sme uzavreli definitívny stav dvanásť tanečníkov, pustili sme sa v polovici leta do príprav choreografie. Tá sa skladala najmä z dvoch tanečných štýlov, keď sa prelínali baletné prvky tanca klasického a tiež moderného. Okrem toho boli súčasťou môjho scenára aj špeciálne efekty. Pre tento účel som nakontaktoval skupinu Dreamdancers z Bratislavy, ktorá sa profesionálne venuje žonglovaniu, akrobacii a novému cirkusu. Vďaka ich precíznej ohňovej a svetelnej šou získal tento program mimoriadny účinok. Neodmysliteľnou súčasťou celého vystúpenia, bez ktorého by tanec ani efekty nebolo možné zharmonizovať, bola hudba. Do tvorby plnohodnotnej zvukovej zložky tohto projektu sa odhodlane pustil mladý trnavský skladateľ a klavirista Tomáš Köppl. Ten po rozsiahlom prehmkávaní a opisoch mojich predstáv vytvoril autorskú 12-minútovú skladbu, tvoriacu suverénnu súčasť programu. Poslednou, o nič

menej dôležitou zložkou boli rekvizity a kostýmy. Na tvorbu kostýmov bolo použitých dohromady 52 metrov textílií, ktoré usilovne pomáhala na kostýmy pretvárať pani Margita Kvaltýnová, za čo jej chcem úprimne poďakovať.
Celý proces nacvičovania trval štyri mesiace, skúšali sme minimálne raz za týždeň. Na projekte sa podieľalo spolu 24 ľudí, z čoho bolo 16 vystupujúcich. Predstaviť sa na takej mimoriadnej udalosti, akou bolo výročie Trnavskej univerzity, znamenalo veľkú zodpovednosť, napokon na konci vystúpenia zaznel potlesk, ktorý bol pre nás zaslúženou odmenou po množstve driny vynaloženej na túto príležitosť. Zostáva mi už len z celého srdca poďakovať všetkým zúčastneným a pre tých, čo nemali možnosť si pozrieť vystúpenie naživo, ponúknuť videozáznam na stránke youtube.com, pod názvom: „25. výročie: scénické tance študentov vyjadrujúce históriu univerzity“.

Adrián Kobetič

Na pomoc zahraničným študentom

Erasmus Student Network (ESN) Trnava je študentská dobrovoľnícka organizácia, ktorej hlavným cieľom je pomáhať a spríjemňovať život zahraničným študentom počas ich pobytu na našej univerzite. Už 5 rokov sa aktívne staráme o erasmus študentov a ukazujeme im, prečo je Slovensko taká krásna krajina, plná priateľských ľudí.

ESN Trnava má momentálne 9 členov. Úplné jadro a základ tvorí sekčný board, v ktorom má svoje zastúpenie prezident, viceprezident, local representative a partnership manager. Druhú časť sekcie tvoria koordinátori – event koordinátor, ktorý ma na starosti organizáciu všetkých podujatí pre erasmus študentov a zároveň koordinuje ďalších koordinátorov jednotlivých ESN projektov, a to Social Erasmus koordinátor a Exchange Ability koordinátor. Zvyšok sekcie tvoria active members, ktorí sa aktívne podieľajú na chode sekcie. V štruktúre ESN je mnoho ďalších pozícií, ktoré je potrebné obsadiť a veríme, že po aktuálnom nábore sa nám to aj podarí.

Áno, momentálne prebieha v ESN Trnava nábor. Ak sa pýtate, koho hľadáme, potom hľadáme možno aj práve teba! V našej sekcii je stále čo robiť. Môže ísť o organizovanie eventov či tvorbu grafiky. U nás sa dokáže realizovať naozaj každý a ESN ponúka príležitosti, ktoré sa neodmietajú. Veď si nájdeš priateľov z celého sveta, spoznáš rôzne kultúry a v neposlednom rade si zlepšíš angličtinu! Ak sa chceš k nám pridať, neváhaj nám napísať na esntrnava@gmail.com!

Ak máš však náhodou strach, že by toho na teba bolo veľa a chceš nás a našu prácu najprv lepšie spoznať, pridaj sa k nám ako *buddík*! Buddy študentom sa môže stať ktokoľvek, kto prejaví záujem a ochotu podieľať sa na pomoci erasmus študentom s vybavovaním dokumentov, orientáciou v meste, na univerzite a podobne. Zapojiť do aktivít sa môže záujemca počas celého semestra, pretože erasmáci potrebujú pomoc počas celého svojho pobytu.

A aby ste uverili, že sme naozaj najlepší, tak sa musíme pochváliť, že momentálne za najväčší úspech považujeme ocenenie *Section in the Spotlight* za mesiac november 2017. Ide o ocenenie za najlepšiu sekciu zo všetkých 40 krajín, v ktorom ESN funguje. Vyšiel o nás článok na medzinárodnej úrovni, získali sme certifikát. Robíme veľmi dobré meno nielen Trnave, ale aj Slovensku, pretože sme jediná sekcia zo Slovenska, ktorej sa podarilo získať ocenenie v tejto (medzinárodnej) súťaži. Úspešní sme aj na národnej úrovni, kde sa nám tento rok už dvakrát podarilo vyhrať cenu *Section of the Month* za konkrétne aktivity, ktoré robíme.

M. P., K. K.

Stretnutie absolventov katedry filozofie

Dňa 11. novembra sa uskutočnilo už tretie stretnutie absolventov, priateľov a bývalých pedagógov Katedry filozofie, ktoré je už tradične datované k výročiu vôbec prvej prednášky na pôvodnej Trnavskej univerzite, ktorá odznela 13. novembra 1635 z úst profesora Martina Palkoviča na tému racionálna filozofia. Tohtoročné stretnutie sa nieslo v duchu osláv 25. výročia obnovenia Trnavskej univerzity a okrem absolventov sa na ňom zúčastnilo viacero bývalých pedagógov a zakladateľov katedry filozofie: prof. Oliver Bakoš, Peter Michalovič, prof. Silvia Gáliková, doc. Matúš Porubjak, Dr. Imrich Sklenka, Ján Dubnička, Branislav Motýľ. Študenti a absolventi tak strávili príjemné dopoludnie spomínaním na začiatky vyučovania na katedre, ale aj na početné príhody z prednášok či zo zákulisia, ale dozvedeli sa aj čo-to o pohľade dnes už u nás nepôsobiacich pedagógov na ich vnímanie katedry. Popoludní sa stretnutie pretransformovalo do série neformálnych stretnutí a posedení absolventov a priateľov, ktorých spája spoločne strávený čas počas ich štúdia na Trnavskej univerzite. Vďaka za príjemné stretnutia!

Ocenenia za LET(O)_2017

Výsledky 4. ročníka fotografickej súťaže pre študentov denného štúdia Trnavskej univerzity LET(O)_ 2017 sme oznámili a víťazne práce uverejnili už v minulom čísle nášho časopisu. Dve z víťaziek, Simona Michalíková (1. miesto) a Dominika Libantová (2. miesto) si prebrali už aj ceny a diplomy, ktoré im odovzdala prorektorka TU pre vzdelávanie doc. Viera Peterková. Lenka Hlinková (3. miesto) si diplom prevzala dodatočne. *(red.)*

Najúspešnejšie zo súťaže LET_(O) 2017 (zľava) Dominika Libantová a Simona Michalíková s prorektorkou doc. Vierou Peterkovou. Foto: Stanislav Šišulák

Blahorečený mučeník Titus Zeman učil v Trnave

Rímskokatolícky kňaz, salezián Titus Zeman (1915 – 1969), na odporučenie svojich predstavených študoval na prírodovedeckej fakulte chémiu a prírodovedu a tieto predmety vyučoval na biskupskom gymnáziu v Trnave. V roku 1946 sa smelo postavil komunistom, ktorí odstránili kríže zo školských tried. Zhabané kríže našli a v noci ich s kolegom a jedným študentom opäť zavesili v triedach. Bol za to okamžite prepustený.
Keď štátna moc začala zatvárať kláštory, rozhodol sa, že bude ilegálne prevádzať cez rieku Moravu chlapcov, ktorí sa štúdiom pripravovali na kňazov, aby mohli v Taliansku ukončiť štúdium. Osudným sa mu stal tretí pokus o prechod cez hranice v roku 1951, keď skončil v rukách pohraničnej stráže. Po mučení a ponižovaní bol odsúdený na 26 rokov väzenia. Podmienečne prepustený bol po 13 rokoch. Zomrel na následky mučenia.
Slávnostný proces blahorečenia Titusa Zemana sa konal 30. septembra 2017 v Bratislave.

Bohumil Chmelík

Divadlo Jána Palárika pozýva

Trnavské divadlo uvádza a pripravuje mnohé zaujímavé tituly. Mimoriadny záujem divákov vzbudila dramatizácia románu *Veľký Gatsby* Francisa Scotta Fitzgeralda v hlavnej úlohe s hosťujúcim Marekom Majeským. Veľké divadelné predstavenie navodzuje atmosféru amerických „bláznivých“ 20. rokov, jazzový vek dokresľujú piesne a Swing Society Orchestra.
K výročiu narodenia Jána Palárika (1822 – 1870) pripravilo divadlo hru Martina Timka *Palárik alebo Beskydov* a obnovilo premiéru Palárikovej historickej tragédie *Dimitrij Samozvanec.* Ján Palárik, katolícky kňaz, nezabudnuteľný činnosťou literárnou, publicistickou, organizačnou a vzdelávacou, bol jedným zo zakladateľov modernej slovenskej drámy.
V príprave je premiéra hry *Modrý vták* Mauricea Maeterlincka, ktorá patrí ku klenotom svetovej dramatickej tvorby pre deti . V budúcom roku trnavské divadlo uvedie v slovenskej premiére *Vládu tmy*, hru Leva Nikolajeviča Tolstého, *Rodinný parlament* od Cristiny Clemente a *Veľký oheň* Rolanda Schimmelpfenniga.
Zakúpenie vstupeniek je možné on-line. Bližšie informácie na www.djp.sk. Študenti môžu využiť zľavu.

Bohumil Chmelík

Študentské kluby zažívajú popularitu

Z radov študentov vzišiel podnet na novú aktivitu, ktorej cieľom by bolo zlepšiť si používanie anglického jazyka. Akcia *„Zaspeakuj si“* sa konala v podniku Zelený kríček, kde účastníci mali možnosť precvičiť si anglický jazyk. Okrem zlepšenia jazykových znalostí vznikol priestor na spoznávanie nových ľudí, ale aj iných kultúr, pretože na stretnutí sa zúčastnili aj zahraniční študenti, ktorí prišli na jeden semester na Trnavskú univerzitu prostredníctvom projektu Erasmus+. Veríme, že výsledky stretnutí sa odrazia na výsledných známkach skúšky z anglického jazyka.
Svoju činnosť obnovil aj filmový klub, ktorý každú stredu o 19. hodine premieta v spoločenskej miestnosti Študentského domova Petra Pázmaňa na Rybníkovej ulici. Tento semester dominujú viac divácky náročnejšie filmy, ako napríklad *Teória všetkého*, životopisný film o britskom fyzikovi Stephenovi Hawkingovi. Filmy majú výhodu v tom, že po premietaní vždy vznikne plodná a vecná diskusia.
Poslednou novinkou je Literárny klub TU, ktorého cieľom je združiť všetkých literárne činných študentov. Na stretnutiach literárneho klubu sa bude preberať hlavne študentská literárna tvorba.

Formuje sa univerzitná kapela

Naša univerzita nemá núdzu o študentov talentovaných v rôznych oblastiach. Dvojica našich hudobne nadaných študentov, Filip Romaňák a Timotej Birtus, sa rozhodli vytvoriť spoločný hudobný priestor pre talentovaných hudobníkov študujúcich na našej univerzite. Projekt budovania študentskej kapely má už za sebou pár stretnutí, konkurzov, na ktorých ašpirujúci členovia ukázali svoje zručnosti. Nápad študentskej kapely, zatiaľ bez žiadneho bližšieho názvu, oslovil niekoľko študentov, s ktorými by sa dala vytvoriť plnohodnotná kapela. Nová študentská kapela prvýkrát vystúpi na Mikulášskom večierku.

Nábor nových študentov

Akademický rok sa ešte ani poriadne nezačal, a už v plnom prúde prebieha boj o nových študentov. Vo veľmi ostrom konkurenčnom prostredí chce aj Trnavská univerzita v Trnave osloviť čo najviac potenciálnych študentov. Prvá taká príležitosť nastala 10. – 12. októbra na vysokoškolskom veľtrhu *Akadémia&Vapac* v Národnom tenisovom centre v Bratislave. Naši študenti reprezentovali svoju univerzitu počas trvania celej výstavy a oslovili stovky stredoškolákov. Tí prejavovali najväčší záujem o štúdium na pedagogickej fakulte, právnickej fakulte a o štúdium psychológie na filozofickej fakulte. Bol to však len začiatok série univerzitných veľtrhov, dúfame, že rovnako úspešných ako Akadémia&Vapac.

Na univerzitu prišiel opäť Mikuláš

Minulý rok sa na našej univerzite prvýkrát uskutočnil Mikulášsky večierok, organizovaný našimi študentmi. Keďže išlo o mimoriadne úspešné podujatie, prípravy na jej druhý ročník prebiehali aj tohto roku intenzívne. Priebeh večierka bol veľmi podobný tomu minulému. Vianočnú atmosféru dotváral univerzitný zbor Felicitas a hudobná skupina Family Friend dostala všetkých na parket. Nechýbalo ani občerstvenie v podobe kapustnice, medovníkov a nápojov, ktoré neodmysliteľne patria k vianočnému obdobiu. Mikulášsky večierok sa uskutočnil podvečer 6. decembra v priestoroch Rektorátu Trnavskej univerzity (presklené átrium filozofickej fakulty).

Študenti privítali akademický rok pochodom

Nový akademický rok študenti otvorili symbolickým pochodom cez centrum mesta, kde hlasno dali najavo svoju príslušnosť k našej univerzite. Naši noví študenti mali vďaka tejto akcii možnosť spoznať mesto, v ktorom budú študovať, ale spoznať bližšie aj ľudí, s ktorými budú tráviť prednášky. Študenti by neboli študentmi, keby sa nevedeli patrične zabaviť, a tak pochodujúci mali možnosť oddýchnuť si v podnikoch v centre mesta, kde na nich čakali rôzne tímbuildingové aktivity. Celý pochod sa ukončil v podniku Music&Café v City Arene pri tónoch elektro swingu.

Pripravil Ľ. Šottník

Študentom a pedagógom

K Vianociam
a novému roku 2018

Srdečne
Martin Kellenberger